

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf.: 211.

Telefon: (06-1) 472-8865

Ügyszám: VJ/64/2016.

Iktatószám: VJ/64-124/2016.

Betekintheső változat!¹

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a Réti, Várszegi és Társai Ügyvédi Iroda (1055 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 78.) által képviselt **Innovelle Pharma Kft.** (1118 Budapest, Dayka Gábor u. 3.) és a Lengyel Allen & Overy Ügyvédi Iroda (1075 Budapest, Madách Trade Center, Madách Imre út 13-14.) által képviselt **GALENUS Gyógyszerészeti Lap- és Könyvkiadó Kft.** (1146 Budapest, Dózsa György út 19.) eljárás alá vont vállalkozásokkal szemben fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának feltételezett megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban – nyilvános tárgyalást követően – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

- I. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy az **Innovelle Pharma Kft.** 2015. augusztus és 2016. szeptember között a CalciTrio® kalciumot, K2-vitamint és D3-vitamint tartalmazó étrend-kiegészítő készítmény népszerűsítése során alkalmazott „*nemzetközi ajánlások alapján megnövelt D-vitamin tartalom*” állítással nem valósított meg tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot.
- II. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy az Innovelle Pharma Kft. 2015. augusztus és 2016. szeptember között a CalciTrio® kalciumot, K2-vitamint és D3-vitamint tartalmazó étrend-kiegészítő készítmény népszerűsítése során alkalmazott
  - a „*kiváló felszívódású*”, „*a kalciumnak nem az erekben van a helye, hanem a csontokban*”, „*leghatékonyabb a természetes menakinon-7 típusú, mert nagyon jól felszívódik, 6-szor jobban, mint a szintetikus*”, „*a természetes MK-7 nagyon jól felszívódik (6-szor jobban, mint az MK-4)*”, „*A természetes nagyon jól felszívódik (6-szor jobban, mint a szintetikus)*” egészségre vonatkozó hatás állításokkal tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot valósított meg,
  - a „*40 év feletti nők kedvence*” piacelsőségi állítással tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot valósított meg.
- III. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a Patika Magazin 2015. októberi, 2015. novemberi, 2016. januári, 2016. februári és 2016. márciusi számaiban megjelent hirdetések szerkesztői tartalomnak álcázott reklámnak minősültek, mivel azokkal kapcsolatban nem került egyértelműen feltüntetésre, hogy ezen kereskedelmi gyakorlatok megjelenéséért az Innovelle Pharma Kft. fizetett. Ezen jogsértő magatartásért mindkét eljárás alá vont felelősséggel tartozik.
- IV. Az eljáró versenytanács a II. és a III. pontok szerinti jogsértésekre tekintettel arra kötelezi az Innovelle Pharma Kft.-t, hogy a jelen határozat kézhezvételét követő
  - hat hónapon belül - hivatkozva a jelen versenyfelügyeleti eljárásra - tegyen közzé helyreigazító közleményt bemutatva az érintett reklámot és azt, hogy mit jelent a szerkesztői tartalomnak álcázott reklám
    - o honlapján (minimum három hónapig elérhetően), továbbá
    - o három alkalommal a Patika Magazinban;

¹ Az eljárás alá vontak üzleti titka az [ÜZLETI TITOK] megjelöléssel látható.

- két hónapon belül alakítson ki a versenyjogi előírásoknak való megfelelést és a jogsértés megelőzését biztosító belső eljárásrendet, amelyet rögzít vonatkozó szabályzatában és alkalmaz későbbi kampányai, promóciói előzetes ellenőrzésére,
- hat hónapon belül igazolja a fentiek teljesítését (amennyiben ilyen megjelenésre sor kerül, akkor a belső eljárásrend elfogadását követően közzétett első reklámkampánya kapcsán is mutassa be annak alkalmazását).

V. Az eljáró versenytanács a II. pont szerinti jogsértésre figyelemmel **230.000 Ft**, azaz kettőszázharmincezer forint eljárási költség megfizetésére kötelezi az Innovelle Pharma Kft.-t. Az **eljárási költséget** a jelen határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01468223-00000000 számú eljárási költségbevételi számlája javára köteles a vállalkozás megfizetni.

Befizetéskor a közlemény rovatban feltüntetendő az eljárás alá vont neve, a versenyfelügyeleti eljárás száma, a befizetés jogcíme (eljárási költség). Ha a kötelezett a fizetési kötelezettségnek határidőben nem tesznek eleget, akkor az adózás rendjéről szóló törvény szerinti késedelmi pótlékkal azonos módon számított mértékű késedelmi pótlékot fizet.

Az eljárási költség és a késedelmi pótlék meg nem fizetése, illetve a IV. pont szerinti kötelezések nem teljesítése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

VI. Az eljáró versenytanács a III. pontok szerinti jogsértésre tekintettel arra kötelezi a **GALENUS Gyógyszerészeti Lap- és Könyvkiadó Kft.-t**, hogy a jelen határozat kézhezvételét követő

- két hónapon belül alakítson ki a versenyjogi előírásoknak való megfelelést és a jogsértés megelőzését biztosító – a kiadó tevékenységére fókuszáló – belső eljárásrendet, amelyet rögzít vonatkozó szabályzatában és alkalmaz a későbbiekben,
- hat hónapon belül igazolja a fentiek teljesítését (amennyiben fizetett hirdetés megrendelésére, illetve megjelentetésére sor kerül a megadott határidőben, akkor a belső eljárásrend elfogadását követően alkalmazott első releváns megjelenés kapcsán is mutassa be annak alkalmazását).

VII. Az eljáró versenytanács a III. pont szerinti jogsértés miatt a GALENUS Gyógyszerészeti Lap- és Könyvkiadó Kft.-t **335.000 Ft**, azaz háromszázharmincötezer forint **versenyfelügyeleti bírság** megfizetésére kötelezi, amely összeget a jelen határozat kézhezvételétől számított 60 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számlája javára köteles a vállalkozás megfizetni.

Befizetéskor a közlemény rovatban feltüntetendő az eljárás alá vont neve, a versenyfelügyeleti eljárás száma, a befizetés jogcíme (versenyfelügyeleti bírság). Ha a kötelezett pénzfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, akkor az adózás rendjéről szóló törvény szerinti késedelmi pótlékkal azonos módon számított mértékű késedelmi pótlékot fizet. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése, illetve a VI. pont szerinti kötelezések nem teljesítése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

A határozat ellen a kézhezvételtől számított 30 napon belül közigazgatási per indítható. A keresetlevelet a Gazdasági Versenyhivatalnál kell benyújtani, elektronikusan, amely azt az ügy irataival együtt továbbítja a közigazgatási perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszéknek. A törvényszék eljárásában a jogi képviselő kötelező.

I N D O K O L Á S

I.

Előzmény, a valószínűsített jogsértések és a vizsgálói indítvány

1. A Gazdasági Versenyhivatal észlelte, hogy az Innovelle Pharma Kft. 2015. április 15-től a CalciTrio® kalciumot, K2-vitamint és D3-vitamint tartalmazó étrend-kiegészítő készítmény (a továbbiakban: termék vagy CalciTrio) népszerűsítése során
  - a termékkel kapcsolatosan tett, egészségre gyakorolt, illetve gyógyhatására, valamint a használatától várható eredményekre vonatkozó állítások alkalmazásával (pl.: „*kiváló felszívódású*”, „*A kalciumnak nem az erekben van a helye, hanem a csontokban*” és „*Nemzetközi ajánlások alapján megnövelt D-vitamin tartalom*”),
  - a K2-vitaminra vonatkozóan tett állítás alkalmazásával (pl.: „*leghatékonyabb a természetes menakinon-7 típusú, mert nagyon jól felszívódik, 6-szor jobban, mint a szintetikus*”), valamint
  - a termékkel kapcsolatosan tett piacelsőségi állítás alkalmazásával („*40 év feletti nők kedvence*”) valószínűsíthetően megsértette
    - a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 2011. október 25-i 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1169/2011/EU rendelet) 7. cikk (1) bekezdés b) és c) pontjában, illetve a 7. cikk (3) bekezdésében foglaltakat, valamint
    - a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 6. § (1) bekezdés b) pontjában, illetve az Fttv. melléklet 17. pontjában foglalt tényállás megvalósításával az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.
2. A fenti magatartás miatt a Gazdasági Versenyhivatal 2016. augusztus 3-án versenyfelügyeleti eljárást indított az Innovelle Pharma Kft. ellen. A versenyfelügyeleti eljárás kiterjed az eljárás alá vont - 2015. április 15. napjától kezdődően - az ügyindító végzésben ismertetett gyakorlatának megvalósítása során alkalmazott, valamint az ott kifogásoltakkal egyező üzenetű valamennyi kereskedelmi gyakorlatára.
3. A versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően a Gazdasági Versenyhivatal észlelte, hogy az eljárás alá vont vállalkozás által alkalmazott és a versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált kereskedelmi kommunikációk más rendelkezések sérelmét is megvalósíthatták, ezért 2017. május 17-én kelt VJ/64-34/2016. számú végzésével a vizsgálatot kiterjesztette azon magatartás vizsgálatára, hogy a Patika Magazinban megjelent hirdetése mellett közölt szerkesztői tartalomnak tűnő cikkek elkészítéséért ellenszolgáltatást nyújtott, ez azonban nem tűnik ki egyértelműen a tartalomból illetve a fogyasztó számára egyértelműen felismerhető képi elemekből. Ezen magatartásával ugyanis az eljárás alá vont valószínűsíthetően megvalósította az Fttv. mellékletének 11. pontjában foglaltakat és ezzel megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat.
4. A Gazdasági Versenyhivatal azt is észlelte, hogy a Patika Magazinban megjelent cikkeket a GALENUS Gyógyszerészeti Lap- és Könyvkiadó Kft. készítette és adta ki az eljárás alá vont megrendelése alapján, így az eljárásban vizsgált, a szerkesztői tartalomnak álcázott reklám közzétételének valószínűsíthetően a GALENUS Gyógyszerészeti Lap- és Könyvkiadó Kft. is részese volt, a felelőssége a kereskedelmi gyakorlat közzétételéért az Fttv. 9. §-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján valószínűsíthetően megállapítható, ezért a 2017. május 17-én kelt VJ/64-35/2016. számú végzésével a GALENUS Gyógyszerészeti Lap- és Könyvkiadó Kft.-t a versenyfelügyeleti eljárásba ügyfélként bevonta.
5. A vizsgáló a vizsgálati jelentést 2018. február 21-én terjesztette a Versenytanács elé, ezzel az eljárás a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 47. §-ának (2) bekezdése alapján versenytanácsai szakaszba került.

II.

Az eljárás alá vont vállalkozások

Innovelle Pharma Kft.

6. Az Innovelle Pharma Kft. (a továbbiakban: Innovelle vagy eljárás alá vont) 2008. december 3-án került bejegyzésre a cégnyilvántartásba. Az Innovelle főtevékenysége egyéb élelmiszer nagykereskedelme, bevételei étrend-kiegészítő belföldi értékesítéséből származnak.
7. Az Innovelle nettó értékesítési árbevétele² 2016-ban, illetve 2017-ben 391.837.000, illetve 400.007.000 Ft, munkavállalóinak száma pedig mindkét évben 3 fő volt.³
8. Az Innovelle a megadott árbevételi és mérlegadatokat, illetve az összes foglalkoztatotti létszám adat alapján a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: KKVtv.) 3. § szerinti kis- és középvállalkozásnak (a továbbiakban: KKV), azon belül is mikrovállalkozásnak minősül.⁴ Az Innovelle nyilatkozata szerint⁵ a KKVtv. szerinti, a KKV minősége kapcsán releváns partner, illetve kapcsolódó vállalkozása nincs.⁶

GALENUS Gyógyszerészeti Lap- és Könyvkiadó Kft.

9. A GALENUS Gyógyszerészeti Lap- és Könyvkiadó Kft. (a továbbiakban: Galenus vagy kiadó) 1998. február 24-én került bejegyzésre. Fő tevékenysége folyóirat, időszaki kiadvány kiadása. A kiadó jelen versenyfelügyeleti eljárásban érintett kiadványa a Patika Magazin.
10. A Galenus 2016., illetve 2017. évi nettó értékesítési árbevétele 337.707.000, illetve 321.736.000 Ft, a munkavállalók száma pedig 17, illetve 20 fő volt.⁷
11. A Galenus nyilatkozata szerint⁸ a KKVtv. szerinti partner, illetve kapcsolódó vállalkozása nincsen. A fenti árbevételi-, illetve mérlegadatokat, illetve az összes foglalkoztatotti létszám adat alapján a Galenus a KKVtv. 3. § szerint KKV-nak, azon belül is mikrovállalkozásnak minősül.
12. A Galenus ellen korábban két versenyfelügyeleti eljárás indult. A VJ/45/2013. számú (a Patika Magazin elnevezésű kiadvány megjelenési jellemzőivel kapcsolatos, üzletfeleknek szóló tájékoztatásokra irányuló vizsgálat) kötelezettségvállalással zárult, a VJ/90/2015. számú ügyben 2017. április 11-én hozott határozatban pedig a következőket állapította meg a Versenytanács a Galenus vizsgált magatartása kapcsán:
  - a Patika Magazin Partner Melléklet 2014. tavaszi, 2014. őszi és 2015. tavaszi száma szerkesztői tartalomnak álcázott reklámokat tartalmazott, amely jogsértésért a hirdetőkön kívül a Galenus

² http://e-beszamolo.im.gov.hu/oldal/beszamolo_megjelenites?arrivalNumber=Hlg4ymR2GQvunY5t19NjAm%2f9wbOPqOrtbJZw9ze9eFw%3d

³ VJ/64-64/2016. számú irat

⁴ A 2004. évi XXXIV. törvény 3. § (1) bekezdése szerint KKV az a vállalkozás, amelynek

a) összes foglalkoztatotti létszáma 250 főnél kevesebb, és

b) éves nettó árbevétele legfeljebb 50 millió eurónak megfelelő forintösszeg, vagy mérlegfőösszege legfeljebb 43 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

A (2) bekezdés szerint a KKV kategórián belül kisvállalkozásnak minősül az a vállalkozás, amelynek

a) összes foglalkoztatotti létszáma 50 főnél kevesebb, és

b) éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege legfeljebb 10 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

A (3) bekezdés szerint a KKV kategórián belül mikrovállalkozásnak minősül az a vállalkozás, amelynek

a) összes foglalkoztatotti létszáma 10 főnél kevesebb, és

b) éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege legfeljebb 2 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

⁵ VJ/64-77/2016. számú irat

⁶ VJ/64-80/2016. számú irat

⁷ http://e-beszamolo.im.gov.hu/oldal/beszamolo_megjelenites?arrivalNumber=o82SBX8B%2bBGsliqFXuChXsWpsiYBrSwb1tiPybMK7%2fI%3d

⁸ VJ/64-91/2016. számú irat

is felelősséggel tartozik, és ezért 1.000.000 Ft bírság megfizetésére kötelezte a Versenytanács a vállalkozást, azzal, hogy a közvetlen érdekeltség, illetve a magatartás által elért lehetséges előny a hirdetői oldalon jelentősebb, figyelembe véve, hogy maguk az álcázott hirdetések is a hirdetett termékek értékesítését segítették elő,

- a szerkesztői tartalomnak álcázott reklám vonatkozásában az eljárás alá vontak számára kiszabandó bírság összegének megállapításakor a Versenytanács a vizsgált időszak alatt a Patika Magazin Mellékletek előállításának díjából indult ki: a hirdetők esetében ez az összeg költségként, a Galenus esetében pedig bevételként realizálódott,
- a szerkesztői tartalomnak álcázott reklám vonatkozásában enyhítő körülményként értékelte a Versenytanács az eljárás alá vontak megfelelési erőfeszítéseit és elköteleződését a hasonló jogsértések megelőzése érdekében (így a Galenus esetében a partnerektől kapott háttéranyagok kezelésének módszereivel kapcsolatos eljárás kialakítását),
- a Versenytanács felhívta az eljárás alá vontak figyelmét, hogy ha a jövőben olyan kereskedelmi gyakorlatot tanúsítanak, amellyel a VJ/90/2015. számú eljárásban megfelelési erőfeszítésként jelzett és bírságsökkentő tényezőként figyelembe is vett saját vállalásaikat is megsértik, az az adott esetben – az ügy összes körülményeitől is függően – a bírság összegét növelő súlyosító körülmény is lehet majd, ugyanakkor, egy esetleges későbbi magatartás értékelésekor a megfelelési erőfeszítésként vállaltak igazolható betartása pedig enyhítő körülmény lehet.

13. A fenti, VJ/90/2015. számú eljárásban hozott döntés (2017. április) későbbi, mint a Galenus jelen ügyben vizsgált (2016. márciusig tartó) magatartása.

III.

Az érintett termék

14. A versenyfelügyeleti eljárásban közvetlenül érintett termék az Innovelle által forgalmazott CalciTrio® kalciumot, K2-vitamint és D3-vitamint tartalmazó étrend-kiegészítő készítmény, amely két terméktípust (filmtabletta és pezsgőtabletta⁹) jelent.
15. A nyilvántartásba vételre vonatkozó információkat a VJ/64-101/2016. számú – betekintheső – vizsgálati jelentés mellékletének 11.3.4 pontja tartalmazza. Az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet (a továbbiakban: OGYÉI) a filmtablettát 15901/2015. számon vette nyilvántartásba 2015. április 15-én, a pezsgőtablettát 17749/2016. számon, 2016. július 11-én.
16. Az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV. 26.) ESzCsM. rendelet 2. §-ának a) pontja szerint étrend-kiegészítő a hagyományos étrend kiegészítését szolgáló olyan élelmiszer, amely koncentrált formában tartalmaz tápanyagokat vagy egyéb táplálkozási vagy élettani hatással rendelkező anyagokat, egyenként vagy kombináltan; adagolt vagy adagolható formában kerül forgalomba (például kapszula, pasztilla, tabletták, port tartalmazó tasak, adagolható por, ampulla, csepegtető üveg vagy más hasonló por-, illetve folyadékforma, amely alkalmas kis mennyiség adagolására). Az étrend-kiegészítők tehát élelmiszereknek minősülnek, így vonatkoznak rájuk az élelmiszerek tekintetében irányadó – kommunikációra vonatkozó – ágazati jogszabályok.
17. A CalciTrio® kalciumot, K2-vitamint és D3-vitamint tartalmazó étrend-kiegészítő készítmény – egyéb, különleges táplálkozási célú élelmiszer kategóriában történő nyilvántartásba vétel hiányában – általános közfogyasztásra készült élelmiszereknek minősül.
18. Az eljárás alá vont előadása szerint a termék a csonterősítő készítmények piacára pozicionált. A forgalmazók az érintett piacon étrend-kiegészítőket, OTC készítményeket¹⁰ és speciális gyógyászati

⁹ A pezsgőtabletta terméket az Innovelle 2016. augusztus 5. napjától forgalmazza (VJ/64-13/2016. számú irat)

¹⁰ Over the counter, vény nélkül kapható készítmények

célra szánt tápszereket forgalmaznak.¹¹ Az Innovelle előadta,¹² hogy az általa forgalmazott termék a termék bevezetésekor a piacon jelen lévőkhez képest azzal az egyedi tulajdonsággal rendelkezett, hogy K2-vitamint tartalmazott.

19. Az eljárás alá vont becslése szerint az Innovelle részesedése a csonterősítő készítmények piacán kb. 4% lehet.¹³ Az Innovelle ismertette¹⁴ a csonterősítő készítmények piacán álláspontja szerint versenyző termékeket (összesen közel 50 terméket sorolt fel).
20. Az eljárás alá vont szerint a CalciTrio® terméket elsősorban 40 év feletti nők keresik, illetve azok, akik egészségtudatosan élnek, sportolnak, valamint fontos számukra a csontjaik egészsége, valamint azok, akik a csontozatuk állapotára nagyobb hangsúlyt fordítanak és egyes vitaminok és ásványi anyagok megfelelő bevitelére figyelnek.

IV.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

21. Az Innovelle a CalciTrio termékeinek népszerűsítése során többféle reklámeszközt alkalmazott. Egyes reklámeszközök esetében azonban nem került feltüntetésre azok fizetett jellege, továbbá egyes reklámeszközökön olyan állításokat alkalmazott az Innovelle, amelyek valószínűsíthetően jogsértőek (mivel valószínűsíthetően nem felelnek meg az ágazati szabályoknak, illetve nem igazoltak). Az érintett termékkel kapcsolatos vizsgált állítások a következők:

- A) „*kiváló felszívódású*”
- B) „*a kalciumnak nem az erekben van a helye, hanem a csontokban*”
- C) „*nemzetközi ajánlások alapján megnövelt D-vitamin tartalom*”
- D) „*leghatékonyabb a természetes menakinon-7 típusú, mert nagyon jól felszívódik, 6-szor jobban, mint a szintetikus*”, „*a természetes MK-7 nagyon jól felszívódik (6-szor jobban, mint az MK-4)*”, „*A természetes nagyon jól felszívódik (6-szor jobban, mint a szintetikus)*”
- E) „*40 év feletti nők kedvence*”

22. Az Innovelle előadta,¹⁵ hogy a CalciTrio termékeinek népszerűsítése során a reklámok mindig a CalciTrio márkát helyezték a középpontba és az Innovelle az egyes változatokkal kapcsolatban külön reklámkampányt nem folytatott. A filmtabletta és a pezsgőtabletta reklámja egymástól nem elkülöníthető. A pezsgőtabletta a sajtóhirdetésben, illetve a filmtabletta reklámok végén egy rövid képi jelzésben vagy informatív spotban jelenik meg (ide nem értve értelemszerűen a pezsgőtabletta bevezetése előtti időszakot, amikor a reklámeszközök kizárólag a filmtablettára vonatkoztak), azonban önálló reklám a pezsgőtablettával kapcsolatosan nem került közzétételre.¹⁶

23. A termékek csomagolásán található információkat a VJ/64-101/2016. számú – betekinhető – vizsgálati jelentés mellékletének 11.3.5 pontja tartalmazza, az Innovelle által üzemeltetett www.calcitrio.hu honlap tartalmát pedig a vizsgálati jelentés mellékletének 11.3.6 pontja ismerteti.

24. Az Innovelle által közzétett televíziós reklám¹⁷ tartalma (lásd a VJ/64-101/2016. számú vizsgálati jelentés mellékletének 11.3.7 pontját is) a következő:

¹¹ VJ/64-2/2016. számú irat

¹² VJ/64-2/2016. számú irat

¹³ VJ/64-2/2016. számú irat

¹⁴ VJ/64-2/2016. számú irat

¹⁵ VJ/64-72/2016. számú irat

¹⁶ VJ/64-13/2016. számú irat

¹⁷ VJ/64-8/2016. számú irat CD melléklet

„Biztos mindent megtesz csontjai egészségéért? Nap, mint nap erős csontokra van szükségünk az aktív élethez. 40 éves kor után még jobban kell vigyáznunk csontjainkra. A kalcium fontos, de nem elég, ezért a kiváló felszívódású CalciTrio kalcium mellett D és K2-vitamint is tartalmaz. Ezek együtt szükségesek ahhoz, hogy a kalcium hatékonyabban beépüljön a csontokba, hogy azok igazán erősek legyenek. Ezért van szükségünk CalciTriora. CalciTrio az erős, egészséges csontokért.”

25. A televíziós reklám képi megjelenítésében aktív, a szabadban sportoló (túrázó, futó) 40 év feletti nők jelennek meg, illetve nagymama korú nő, aki az unokájával játszik. A reklámban ezt követően egy gerincoszlop képe jelenik meg, valamint a termék három összetevőjét (kalcium, D-vitamin és K2-vitamin) jelző grafikai elem. A képi megjelenítés az összetevők csontba való beépülését jelzi, majd ismét a gerincoszlopot mutatja. Záró elemként ismét feltűnnek a reklámban megjelenő személyek.
26. A sajtóban megjelent kereskedelmi kommunikációt a megjelenés helye szerinti bontásban a VJ/64-101/2016. számú vizsgálati jelentés mellékletének 11.3.11 pontja tartalmazza. A következő táblázat a vizsgált állítások megjelenési jellemzőit ismerteti:

	A vizsgált állítás	Megjelenés helye	Megjelenés ideje
A)	„Kiváló felszívódású”	Természetgyógyász Magazin, 8. oldal XXI. évfolyam 9. szám	2015. szeptember
		Természetgyógyász Magazin, 8. oldal XXIII. évfolyam 1. szám	2016. január
		Blikk Egészség, hirdetési melléklet, 14. oldal a Blikk XXII. évfolyam 275. számához	2015. október 7.
		Blikk Egészség, hirdetési melléklet a Blikk XXIII. évfolyam 40. számához	2016. február 10.
		Blikk Nők Magazin, 27. oldal XI. évfolyam 42. szám	2015. október 14.
		Blikk Nők Magazin, 7. oldal XII. évfolyam 2. szám	2016. január 13.
		Vasárnapi Blikk, 5. oldal XII. évfolyam 279. szám	2015. október 10.
		Patika Magazin, 50. oldal XX. évfolyam 9. szám	2015. szeptember
		Patika Magazin, 58. oldal XX. évfolyam 10. szám	2015. október
		Patika Magazin, 58. oldal XX. évfolyam 11. szám	2015. november
		Patika Magazin, 40. oldal XXI. évfolyam 1. szám	2016. január
		Patika Magazin, 34. oldal XXI. évfolyam 3. szám	2016. március
		Patika Tükör Magazin, 5. oldal XXIII. évfolyam 2015/9	2015. szeptember
		Patika Tükör Magazin, 6. oldal XXIII. évfolyam 2015/10	2015. október
		Patika Tükör Magazin, 4. oldal XXIV. évfolyam 2016/1	2016. január
		Patika Tükör Magazin, 4. oldal XXIV. évfolyam	2016. február
B)	„A kalciumnak nem az ereken van a helye, hanem a csontokban”	Természetgyógyász Magazin, 35. oldal XXI. évfolyam 9. szám	2015. szeptember
		Természetgyógyász Magazin, 25. oldal	2016. január

		XXIII. évfolyam 1. szám	
		Blikk Egészség, hirdetési melléklet a Blikk XXII. évfolyam 275. számához	2015. október 7.
		Blikk Egészség, hirdetési melléklet a Blikk XXIII. évfolyam 40. számához	2016. február 10.
		Blikk Nők Magazin XI. évfolyam 42. szám	2015. október 14.
		Blikk Nők Magazin XII. évfolyam 2. szám	2016. január 13.
		Vasárnapi Blikk, 7. oldal XII. évfolyam 279. szám	2015. október 10.
		Vasárnapi Blikk, 5. oldal XXIII. évfolyam 8. szám	2016. január 9.
		Patika Magazin, 7. oldal XX. évfolyam 9. szám	2015. szeptember
		Patika Magazin, 8. oldal XX. évfolyam 10. szám	2015. október
		Patika Magazin, 6. oldal XX. évfolyam 11. szám	2015. november
		Patika Magazin, 6. oldal XXI. évfolyam 1. szám	2016. január
		Patika Magazin, 6. oldal XXI. évfolyam 2. szám	2016. február
		Patika Magazin, 6. oldal XXI. évfolyam 3. szám	2016. március
		Patika Tükör Magazin, 35. oldal XXIII. évfolyam 2015/9	2015. szeptember
		Patika Tükör Magazin, 15. oldal XXIII. évfolyam 2015/10	2015. október
		Patika Tükör Magazin, 7. oldal XXIV. évfolyam 2016/1	2016. január
		Patika Tükör Magazin, 11. oldal XXIV. évfolyam	2016. február
C)	„Nemzetközi ajánlások alapján megnövelt D-vitamin tartalom”	Természetgyógyász Magazin, 8. oldal XXI. évfolyam 9. szám	2015. szeptember
		Természetgyógyász Magazin, 8. oldal XXIII. évfolyam 1. szám	2016. január
		Blikk Nők Magazin, 7. oldal XII. évfolyam 2. szám	2016. január 13.
		Patika Magazin, 50. oldal XX. évfolyam 9. szám	2015. szeptember
		Patika Magazin, 58. oldal XX. évfolyam 10. szám	2015. október
		Patika Magazin, 56. oldal XX. évfolyam 11. szám	2015. november
		Patika Magazin, 40. oldal XXI. évfolyam 1. szám	2016. január
		Patika Tükör Magazin, 5. oldal XXIII. évfolyam 2015/9	2015. szeptember
		Patika Tükör Magazin, 6. oldal XXIII. évfolyam 2015/10	2015. október
		Patika Tükör Magazin, 4. oldal	2016. január

		XXIV. évfolyam 2016/1	
D)	„A természetes MK-7 nagyon jól felszívódik (6-szor jobban, mint az MK-4)”	Természetgyógyász Magazin, 35. oldal XXI. évfolyam 9. szám	2015. szeptember
	„A természetes nagyon jól felszívódik (6-szor jobban, mint a szintetikus)”	Blikk Egészség, hirdetési melléklet a Blikk XXII. évfolyam 275. számához	2015. október 7.
		Blikk Nők Magazin XI. évfolyam 42. szám	2015. október 14.
		Vasárnapi Blikk, 7. oldal XII. évfolyam 279. szám	2015. október 10.
		Patika Magazin, 6. oldal XX. évfolyam 11. szám	2015. november
	„A természetes MK-7 nagyon jól felszívódik (6x jobban, mint az MK-4)”	Patika Magazin, 7. oldal XX. évfolyam 9. szám	2015. szeptember
		Patika Magazin, 8. oldal XX. évfolyam 10. szám	2015. október
		Patika Tükör Magazin, 35. oldal XXIII. évfolyam 2015/9	2015. szeptember
		Patika Tükör Magazin, 15. oldal XXIII. évfolyam 2015/10	2015. október
	„Leghatékonyabb a természetes menakonin-7 típusú, mert nagyon jól felszívódik, 6-szor jobban, mint a szintetikus”	Természetgyógyász Magazin, 25. oldal XXIII. évfolyam 1. szám	2016. január
		Blikk Egészség, hirdetési melléklet a Blikk XXIII. évfolyam 40. számához	2016. február 10.
		Blikk Nők Magazin, 7. oldal XII. évfolyam 2. szám	2016. január 13.
		Vasárnapi Blikk, 5. oldal XXIII. évfolyam 8. szám	2016. január 9.
		Patika Magazin, 6. oldal XXI. évfolyam 1. szám	2016. január
		Patika Magazin, 6. oldal XXI. évfolyam 2. szám	2016. február
		Patika Magazin, 6. oldal XXI. évfolyam 3. szám	2016. március
		Patika Tükör Magazin, 7. oldal XXIV. évfolyam 2016/1	2016. január
		Patika Tükör Magazin, 11. oldal XXIV. évfolyam	
E)	„40 év feletti nők kedvence”	Természetgyógyász Magazin, 8. oldal XXI. évfolyam 9. szám	2015. szeptember
		Patika Magazin, 50. oldal XX. évfolyam 9. szám	2015. szeptember
		Patika Magazin, 58. oldal XX. évfolyam 10. szám	2015. október
		Patika Magazin, 56. oldal XX. évfolyam 11. szám	2015. november
		Patika Tükör Magazin, 5. oldal XXIII. évfolyam 2015/9	2015. szeptember
		Patika Tükör Magazin, 6. oldal XXIII. évfolyam 2015/10	2015. október

V.

A vizsgált állításokkal kapcsolatos eljárás alá vonti nyilatkozatok és egyéb bizonyítékok

Az eljárás alá vontak nyilatkozata a szerkesztői tartalomnak álcázott reklám vonatkozásában

27. Az Innovelle előadta,¹⁸ hogy megvizsgálta a Patika Magazinban 2015 szeptembere óta megjelent hirdetéseit, ide értve különösen a PR cikkei megjelenítésének módját. Az Innovelle azt tapasztalta, hogy bár a PR cikkek többsége esetén a fogyasztók számára egyértelműen feltüntetésre került – a „Szponzorált cikk” vagy „Fizetett hirdetés” megjelölés útján –, hogy reklámnak minősülő tartalomról van szó, a lappéldányok némelyikében hirdetés mellett ezek a megjelölések nem kerültek feltüntetésre. A példányokból úgy látja, hogy a „Fizetett hirdetés” vagy „Szponzorált cikk” felirat elmaradása azokban az esetekben történhetett, amikor a tartalom a magazin bal oldalára tördelten jelent meg. Ennek okát az Innovelle ugyan nem ismeri, de a körülmények arra engednek következtetni, hogy a feliratok feltüntetésének elmaradása véltlen tördelési hibának tudható be.
28. Az Innovelle kiemelte, hogy a Galenus kiadóval történő együttműködése során mindenkor a szakmai gondosság követelményét figyelembe véve járt és jár el. A PR cikkek megjelentetése mindenkor az alábbiak szerint történt és történik:
- A felek egyedi szerződést kötnek PR cikkek megjelentetésére, melyben a cikkek hirdetésként kerülnek nevesítésre és azok szövegszerű tartalmának jogszerűségéért mindenkor az Innovelle vállal felelősséget.
  - Az Innovelle a Galenusnak megküldi a PR cikkek szerkesztetlen változatát azzal, hogy a cikkek hirdetésként történő közzétételét kéri a kiadótól.
  - A hirdetés megjelentetéséről a Galenus gondoskodik, így különösen szerkeszti és tördeli a szöveget annak érdekében, hogy az illeszkedjen a Patika Magazin általános arculatába. A hirdetésre utaló felirat is ekkor kerül elhelyezésre a szövegen.
29. A fentiek szerint az Innovelle a jogszabályi rendelkezések teljeskörű betartása mellett kívánt eljárni, a kifogásolt kommunikációt maga is reklámként kezelte és minden ilyen esetben a rendelkezésre bocsátott anyagok reklámkénti közzétételét kérte a megjelentető kiadóktól.
30. Az Innovelle előadta, hogy PR cikkeket nem csak a Patika Magazinban, hanem más hasonló tematikus lapokban is megjelentet, és minden ilyen esetben a megfelelő fogyasztói tájékoztatás sztenderdjei szerint jelzésre kerül, hogy fizetett hirdetésről van szó. Az Innovelle előadta továbbá eljárásának jóhiszeműségét bizonyítandó, hogy azon magazinok esetében, amelyekben a megjelent szakmai cikkek tördelését nem a kiadó, hanem az Innovelle maga végzi a megjelent hirdetéseken mindenkor a szakmai követelményeknek megfelelően, jól láthatóan szerepeltette a „Hirdetés” feliratot.
31. A Galenus is megküldte az érintett Patika Magazin lapszámokat.¹⁹ A Galenus előadta továbbá, hogy nem tárt fel olyan bizonyítékot, amely szerint a cikkeket jegyző dr.P.L.-val a Galenus bármilyen jogviszonyban állna.²⁰

Az összetételre figyelemmel alkalmazható állítások köre

32. A termék összetevőivel kapcsolatban az Európai Bizottság által engedélyezett, ún. közösségi listán szereplő állítások a következők:

Kalcium	A kalcium részt vesz a normál véralvadási folyamatokban.
	A kalcium részt vesz a normál energiatermelő anyagcsere-folyamatokban.

¹⁸ VJ/64-45/2016. számú irat

¹⁹ VJ/64-30/2016. számú irat

²⁰ VJ/64-44/2016. számú irat

	A kalcium hozzájárul a normál izomműködéshez.
	A kalcium részt vesz a normál ingerület-átvitelben.
	A kalcium hozzájárul az emésztőenzimek normál működéséhez.
	A kalcium szerepet játszik a sejtosztódási folyamatokban és a sejtek specializációjában.
	A kalcium szükséges a normál csontozat fenntartásához.
	A kalcium szükséges a normál fogazat fenntartásához.
	A kalcium hozzájárul a csont ásványianyag-vesztésének csökkentéséhez a változókör után lévő nőknél. Az alacsony csont-ásványianyag sűrűség a csonttrikulás miatti csonttörés kockázati tényezője.
	A gyermekek csontjainak megfelelő növekedéséhez és fejlődéséhez szükség van kalciumra.
D-vitamin	A D-vitamin hozzájárul a kalcium és a foszfor normál felszívódásához/hasznosulásához.
	A D-vitamin hozzájárul a vér normál kalciumszintjének fenntartásához.
	A D-vitamin hozzájárul az egészséges csontozat fenntartásához.
	A D-vitamin hozzájárul az egészséges izomfunkció fenntartásához.
	A D-vitamin hozzájárul a normál fogazat fenntartásához.
	A D-vitamin hozzájárul az immunrendszer normál működéséhez.
	A D-vitamin szerepet játszik a sejtosztódásban.
	A D-vitamin hozzájárul az egyensúlyzavar és az izomgyengeség okozta esésveszély kockázatának csökkenéséhez. A 60 éves vagy annál idősebb férfiak és nők esetében az esés a csonttörések kockázati tényezője.
	A gyermekek csontjainak megfelelő növekedéséhez és fejlődéséhez szükség van D-vitaminra.
	A D-vitamin hozzájárul a gyerekek immunrendszerének megfelelő működéséhez.
K-vitamin	A K-vitamin részt vesz a normál véralvadásban.
	A K-vitamin részt vesz a normál csontozat fenntartásában.

A termék hatásával kapcsolatos előadás

33. Az Innovelle a termék összetevői és hatásai vonatkozásában előadta,²¹ hogy abból a célból fejlesztette ki és kezdte gyártani a terméket, hogy az hatékonyan támogassa az egészségtudatos fogyasztókat abban, hogy a – jellemzően – csontjaik erősítése érdekében szedett kalcium valóban beépüljön csontjaikba, így elérje a fogyasztók által kívánt célját. Előadta továbbá, hogy a vizsgált kereskedelmi kommunikációja a CalciTrio valós tulajdonságait, összetételét és hatásait mutatta be oly módon, hogy figyelemmel volt a célcsoport sajátosságaira és személyes céljaira.
34. Az Innovelle nyilatkozatában előadta,²² hogy élettani szempontból ahhoz, hogy a kalcium beépüljön a csontokba és erősítse azokat, három feltétel együttes teljesülésére van szükség:
- a kalciumnak a szervezetbe kell jutnia (kalcium-bevitel);
  - a bevitt kalciumnak fel kell szívódnia a véráramba; majd
  - a véráramban keringő kalciumnak be kell épülnie a csontokba.
35. Az Innovelle előadta, hogy a CalciTrio összetétele egyszerre segíti elő mindhárom előbbi feltétel teljesülését, ezáltal lehetőleg optimális, a fogyasztói céloknak megfelelő hatás létrejöttét segíti elő azáltal, hogy a készítmény:
- kalcium tartalmának köszönhetően biztosítja a megfelelő mennyiségű kalcium-bevitelt;
  - D-vitamin tartalmával segíti a kalcium felszívódását a véráramba; majd
  - K2-vitamin tartalmával elősegíti a véráramban keringő kalcium beépülését a csontokba.

²¹ VJ/64-49/2016. számú irat

²² VJ/64-49/2016. számú irat

36. Az Innovelle előadta, hogy a kommunikációjának értékeléséhez mindenekelőtt rögzítendő, hogy annak célcsoportját a 40 év feletti nők képezik, akik csontozatuk megőrzését, a csontozat erejének fenntartását kívánják biztosítani. A kereskedelmi kommunikáció célcsoportját a sajtóban megjelent szakmai cikkek már címükben megjelenítették („40 év felett is erős csontokkal”), majd végig nyomatékossítják is („egy bizonyos kor után a nők”; „ahova szánjuk: a csontokhoz”). A CalciTrio televízióban megjelent hirdetése is ugyancsak egyértelműek e tekintetben, hiszen már felütésük („Biztos mindent megtesz csontjai egészségéért?”) megjelöli, hogy a reklámban népszerűsített termék a csontok egészségének biztosítására törekszik.
37. Az Innovelle előadta, hogy a kereskedelmi kommunikáció stílusában informatív, a fogyasztók jobb megértését célozza, ennek érdekében példákat, analógiákat alkalmaz, ugyanakkor nem törekszik tudományos alaposágra. Az Innovelle előadta, hogy a reklámokkal szemben támasztott jogi elvárás azonban nem is ez, hanem csupán az, hogy a kommunikáció üzenete, annak állításai helytállóak legyenek és a fogyasztókat azok – a fogyasztók általános megértése szerint – ne tévesszék meg. Éppen ezért szükséges a kereskedelmi kommunikáció egyes állításait a teljes szöveggörnyezet, valamint a képi és hangzásbeli elemek összessége figyelembe vételével vizsgálni.
38. Az Innovelle ennek a jogi követelménynek mindenben megfelelni igyekezett, amikor a kereskedelmi kommunikáció megkezdése előtt alapos kutatást végzett szakmai publikációkban, tájékozódott és információkat szerzett a felhasznált összetevők gyártóinál, továbbá kiterjedt piackutatást végzett annak érdekében, hogy felmérje egyes reklámok, szakmai cikkek fogyasztói megértését, hatását.
39. Az Innovelle előadta, hogy a piackutatás során egy szakértő moderátor megbízásával készített mélyinterjúkat a CalciTrio célközönségébe sorolt fogyasztókkal arra vonatkozólag, hogy a kereskedelmi kommunikáció milyen hatást fejt ki rájuk, azt ők miképp értelmezik. A piackutatás során, a 2015 januárjától júliusáig terjedő időszakban négy alkalommal (2015. január 28-án, március 17-én, március-én és július 9-én), mindösszesen 56, a célcsoportba tartozó fogyasztóval készült mélyinterjú, melyeket az Innovelle egy megbízott moderátor vezetésével és az Innovelle ügyvezetőjének részvételével tartott az Astoria Szállóban.²³
40. Az interjúk tapasztalataiból összegző jelentés nem készült, arról a jelenléti ívek (és az Astoria Szálló terembérletre vonatkozó számlái) mellett az ügyvezető saját felhasználásra szánt kézi leirata maradt meg. Az Innovelle megküldte a résztvevőkről készült listákat és beosztásokat, illetve a mélyinterjúk lefolytatását segítő vezérfonalakat („Kalcium guide”) és segédanyagokat.
41. A mélyinterjúk átfogó tapasztalata az Innovelle számára az volt,²⁴ hogy a kereskedelmi kommunikáció üzenete és az abba illeszkedő egyes állítások a CalciTrio készítmény tudományosan megalapozott hatásait mutatják be, a fogyasztók azokat ilyenként is értelmezték és a kommunikáció sem egészében, sem egyes elemeiben nem bírt megtevesztő hatással.
42. Az Innovelle a kereskedelmi kommunikáció végleges változatát a mélyinterjúk során tapasztaltak, valamint a szakmai publikációkban leírtak és az összetevő-gyártók által közöltek figyelembevételével alakította ki, amely azt célozta, hogy a kommunikáció a lehető leginkább informatív legyen, mely a fogyasztók felé a CalciTrio összetevőinek hatásait egyértelműen kifejezi.
43. Az Innovelle előadta,²⁵ hogy a sajtóban megjelent PR-jellegű cikkeket dr.P.L. az Innovelle megbízásából készítette (lásd a VJ/64-101/2016. számú vizsgálati jelentés mellékletnek 11.3.10. pontját).
44. Az Innovelle megküldte²⁶ azon dokumentációt is, amelyet az eljárásban vizsgált kereskedelmi kommunikáció megkezdése előtt felkutatott, megismert, figyelembe vett abból a célból, hogy a

²³ VJ/64-54/2016. számú irat

²⁴ VJ/64-49/2016. számú irat

²⁵ VJ/64-52/2016. számú irat

kereskedelmi kommunikáció tartalmát a jogszabályi követelménynek mindenben megfelelően alakítsa ki. Az Innovelle a hivatkozott idegen nyelvű szacikkek releváns részeinek magyar nyelvű fordítását csatolta, amelyet a VJ/64-101/2016. számú vizsgálati jelentés mellékletének 11.3.9 pontja tartalmaz.

OGYÉI szakvélemény²⁷ és az Innovelle nyilatkozatai az egyes állítások kapcsán

45. A Gazdasági Versenyhivatal az alábbi három állítás igazolására eseti szakértőként rendelte ki az OGYÉI-t:

- „A kalciumnak nem az erekben van a helye, hanem a csontokban”,
- „Nemzetközi ajánlások alapján megnövelt D-vitamin tartalom” és
- „leghatékonyabb a természetes menakinon-7 típusú, mert nagyon jól felszívódik, 6-szor jobban, mint a szintetikus”

46. A megválaszolendő szakkérdések az alábbiak voltak:

- Az Innovelle által csatolt dokumentáció alkalmas-e a CalciTrio® kalciumot, K2-vitamint és D3-vitamint tartalmazó étrend-kiegészítő készítménnyel kapcsolatban használt „A kalciumnak nem az erekben van a helye, hanem a csontokban” állítás alátámasztására?
- Az Innovelle által csatolt dokumentáció alkalmas-e a CalciTrio® kalciumot, K2-vitamint és D3-vitamint tartalmazó étrend-kiegészítő készítménnyel kapcsolatban használt „Nemzetközi ajánlások alapján megnövelt D-vitamin tartalom” állítás alátámasztására?
- Az Innovelle által csatolt dokumentáció alkalmas-e a CalciTrio® kalciumot, K2-vitamint és D3-vitamint tartalmazó étrend-kiegészítő készítménnyel kapcsolatban használt „leghatékonyabb a természetes menakinon-7 típusú, mert nagyon jól felszívódik, 6-szor jobban, mint a szintetikus” állítás alátámasztására?

47. Az Innovelle úgy nyilatkozott,²⁸ hogy az alkalmazott állítások használatára és alátámasztására figyelembe vette a jogszabályok kötelező előírásait és a rendelkezésre álló kutatások eredményeit, illetve saját eszközeivel felmérést végzett az érintett korosztályt és fogyasztói kört érintően.

A) „Kiváló felszívódású”

48. Az Innovelle az állítás igazolásával kapcsolatban hivatkozott a termék hatóanyag-kombinációjára, a megengedhető állítások tartalmára, valamint az ezekhez kapcsolódó szakvéleményekre.

49. Előadta, hogy a termék a piacon lévő egyes készítményekkel szemben tartalmazza a kalcium hasznosulásához szükséges aktív összetevőket. Az összetevők egymással kémiai kölcsönhatásba lépve képesek arra, hogy az egyes hatóanyagok megfelelően kifejtsek a hatásukat, azok felszívódhassanak. A D-vitamin, mint a felszívódást és hasznosulást segítő aktív összetevő, valamint a K2 vitamin, mint a csontozat fenntartásában lévő hatóanyag együtt alkalmas arra, hogy támogassa a normál csontozat fenntartását. Az Innovelle által használt állítás a kereskedelmi kommunikációban egy „megkülönböztető” állítás, annak a hangsúlyozására, hogy a kalcium, a K2, valamint a D vitamin együtt segíti a kalcium hasznosulását, illetve felszívódását.

50. Az Innovelle nyilatkozatában²⁹ előadta, hogy az állítást azt követően használta, hogy az ügyvezető e-mail üzenetében³⁰ felkérte a CalciTrióban levő K2-vitamin gyártóját, hogy adjon tájékoztatást az általa

²⁶ VJ/64-61/2016. számú irat

²⁷ VJ/64-16/2016. számú irat

²⁸ VJ/64-8/2016. számú irat

²⁹ VJ/64-49/2016. számú irat

³⁰ VJ/64-49/2016. számú irat

értékesített összetevő felszívódására és arra vonatkozóan, hogy erre vonatkozó állítást az Innovelle kereskedelmi kommunikációja során használhat-e.

51. Emellett megjegyezte, hogy a CalcioTrio-ban található D-vitamin a nem a betegségek kockázatának csökkentését, illetve a gyermekek fejlődését és egészségét érintő, élelmiszerekkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó, engedélyezett állítások jegyzékének megállapításáról szóló 432/2012/EU rendelet (a továbbiakban: 432/2012/EU rendelet) melléklete által elismerten segíti a kalcium felszívódását, amit az Innovelle szintén figyelembe vett a fenti állítás megfogalmazásakor.
52. Az Innovelle előadta, hogy a versenyfelügyeleti eljárás során érzékelt csupán, hogy az állítás egészségre vonatkozó hatás állításnak minősülhet és ekként, alátámasztottságára tekintet nélkül csak engedélyeztetést követően alkalmazható. Ez azonban nem lehet érdemi hatással arra a tényre, hogy az állítást megalapozottan, annak valóságáról meggyőződve alkalmazta, mely így a fogyasztók megtévesztésére alkalmatlan.
53. Az Innovelle elsősorban a K2-vitamin felszívódására vonatkozóan nyilatkozott³¹ és terjesztett elő kutatási dokumentációt, kiegészítve azt azzal, hogy a D-vitamin a 432/2012/EU rendelet által elismerten ugyancsak segíti a kalcium felszívódását a szervezetben. A D-vitamin kalcium-felszívódást segítő szerepével kapcsolatban további kutatási dokumentációt csatolt. Az Innovelle előadta, hogy ezek mindenekelőtt megerősítik, hogy alacsony D-vitamin ellátottság esetén a kalciumnak maximum 10-15%-a szívódik fel az emberi szervezetben, ezzel szemben pedig megfelelő D-vitamin ellátottság esetén a kalcium 30-40%-a szívódik fel. Ebből következően megállapítható, hogy a CalcioTrio termék a D-vitamin tartalma által elősegíti a kalcium hatékonyabb felszívódását.
54. Az Innovelle előadta,³² hogy a hazai orvostudomány egyes vezető, széles körben elismert, számos orvosi szakterületet lefedő képviselői – „konszenzus” cím alatt – az elmúlt években két nagyobb volumenű publikációt tettek közzé a D-vitamin élettani szerepével kapcsolatban. A konszenzus alapján az ajánlásokban javasolt kalciumbevitel csak normális D-vitamin-szint mellett elegendő, a D-vitamin-hiányban csontvesztés alakul ki, valamint a D-vitamin-hiányban az osteoporosis kezelésében használt készítmények hatásossága jelentősen csökken. A második konszenzus alapján pedig megállapítható, hogy a magyar népesség 94%-a D-vitamin hiánnyal bír a téli hónapok végére. Ebben az állapotban tehát D-vitamin bevitel hiányában a szervezetbe juttatott kalcium nem tud hatékonyan felszívódni, ekként D-vitamin tartalmával a CalcioTrio segíti a kalcium hatékony felszívódását a szervezetben.
55. Az Innovelle nyilatkozatában elismerte,³³ hogy az állítással kapcsolatosan nem a megfelelő körülményekkel járt el akkor, amikor az összetevőre vonatkozó dokumentációra alapozta a kommunikációt. Az Innovelle úgy vélte, hogy a rendelkezésére álló dokumentumok elegendőek az állítások alátámasztására. Annak ellenére, hogy nem volt célja a fogyasztók megtévesztése, a joggyakorlat alapján a jogsértés megvalósulhatott. Az Innovelle előadta, hogy a jövőben fokozott figyelmet fordít a kommunikáció jogszabályoknak és joggyakorlatnak megfelelő megalapozására és annak előzetes ellenőrzésére.
56. Az eljáró versenytanács felhívására az Innovelle úgy nyilatkozott,³⁴ hogy
  - álláspontja szerint a D-vitamin kifejezés két molekulára vonatkozik: az egyik az ergokalciferol (D2-vitamin), a másik a kolekalciferol (D3-vitamin), az EFSA által engedélyezett D-vitamin állítások mindkét D-vitamin molekulára vonatkoznak,

³¹ VJ/64-61/2016. számú irat

³² VJ-64-61/2016. számú irat

³³ VJ/64-2/2016. számú irat

³⁴ VJ/64-109/2016. számú irat, mellékletében a „Tudományos szakvélemény a K-vitaminnal és a csontozat fenntartásával (ID 123, 127, 128 és 2879), a vérárvadással (ID 124 és 126) és a szív és a vérerek funkciójával (ID 124, 125 és 2880) kapcsolatos egészségügyi állítások megalapozásáról az 1924/2006/EK rendelet 113. cikkének 1. bekezdése szerint”

- a K-vitamin természetben előforduló formái a K1-vitamin és a K2-vitamin, az EFSA által engedélyezett K-vitamin állítások mindkét K-vitamin vegyületre vonatkoznak.

B) „A kalciumnak nem az erekben van a helye, hanem a csontokban”

57. A vizsgált állítással kapcsolatban az OGYÉI a rendelkezésére bocsátott dokumentáció, valamint a kalciummal kapcsolatos engedélyezett egészségre vonatkozó állítások áttanulmányozását követően megállapította, hogy az idézett szöveg félrevezető a kalcium szervezetben betöltött szerepét illetően, mivel annak egészségre gyakorolt hatása többféle életfolyamatra, illetve szervre kiterjed. Az OGYÉI szerint ezt támasztja alá a 432/2012/EU rendeletben felsorolt állítások sora is. A hivatkozott rendeletben az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (a továbbiakban: EFSA) által értékelt és az Európai Bizottság által jóváhagyott egészségre vonatkozó állítások között a kalcium esetében az alábbiak szerepelnek:

- részt vesz a normál vérárvadási folyamatokban,
- részt vesz normál energiatermelő anyagcsere-folyamatokban,
- hozzájárul a normál izomműködéshez,
- részt vesz a normál ingerületátvitelben,
- hozzájárul az emésztőenzimek normál működéséhez,
- szerepet játszik a sejtosztódási folyamatokban és a sejtek specializációjában,
- szükséges a normál csontozat fenntartásához,
- szükséges a normál fogazat fenntartásához.

58. Az Innovelle szerint³⁵ az idézett állítás valódi jelentése az, hogy amennyiben egy fogyasztó csontjai megerősítése érdekében kalciumot szed, akkor a fogyasztó céljának teljesüléséhez a kalciumnak nem az erekben van a helye, hanem a csontokban, ezért szükséges a kalcium minél hatékonyabb eljuttatása a csontokhoz. Az Innovelle előadta, hogy mindez a szakmai cikkek szövegében ugyancsak megjelenik, ha azok teljes szövegét vesszük alapul:

„Vajon elég, ha a kalciumot önmagában [...] pótoljuk? Eljut-e oda, ahova szánjuk: a csontokhoz? [...] Ezzel el is láttuk csontjainkat kalciummal? Sajnos nem. [...] a kalciumnak nem az erekben van a helye, hanem a csontokban.”

59. Az Innovelle álláspontja szerint a szövegkörnyezetből kiragadott és önkényes értékelés volna, ha a megállapításnak olyan üzenetet tulajdonítanánk, amely szerint a kalciumnak az erekben semmiféle szerepe nincsen, és ezáltal a fogyasztókat az állítás megtéveszti. Az Innovelle szerint a kereskedelmi kommunikáció fenti állítása következőképpen helytálló, a fogyasztók megtévesztésére pedig alkalmatlan.

60. Az Innovelle az állítással kapcsolatban csatolta³⁶ a Nutrition folyóiratban 1997. évben megjelent Calcium and Osteoporosis című kutatási dokumentációt, amely megállapítja, hogy az emberi szervezetben található kalcium 99%-a a csontokban és a fogakban található. A csontokban található kalcium egyik szerepe pedig éppen az, hogy az tartalékként szolgál a teljes szervezet számára kalciumhiányos állapot esetén. Ennek megfelelően megállapítható, hogy a szervezetben a kalcium elsődleges helye – állításukkal összhangban – a csontokban van, ahonnan szükség esetén az ismét kioldódni képes más funkciók ellátása érdekében.

³⁵ VJ/64-49/2016. számú irat

³⁶ VJ/64-61/2016. számú irat

61. Az Innovelle előadta,³⁷ hogy az OGYÉI 2016. december 22-i szakértői véleményének megállapításai³⁸ félrevezetőek, tekintettel arra, hogy az OGYÉI vizsgálatának alapjául kapott szakkérdés az állítást szövegkörnyezetéből kiragadva teszi fel, ilyenként pedig bár a szakértői vélemény helytállóan állapítja meg a kalcium szervezetben betöltött egyéb lehetséges szerepeit, azonban mégis helytelenül jut arra az álláspontra, hogy az Innovelle kommunikációjának üzenete tagadná ezek létét.
62. Az Innovelle szerint³⁹ a kalcium egyéb élettani hatásait kereskedelmi kommunikációjában egy pillanatig sem tagadja, csupán a csontépítésben betöltött szerepének nézőpontjából tekintve azt állapítja meg, hogy az egészséges csontok fenntartása érdekében szedett kalcium a véráramba jutással még nem tölti be ebbéli rendeltetését, hiszen ahhoz egy további feltételnek is teljesülnie kell, be kell épülnie a csontokba (vagyis „a csontokban a helye”).
63. Az Innovelle előadta,⁴⁰ hogy az állítás álláspontja szerint nem felel meg az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 2006. december 20-i 1924/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1924/2006/EK rendelet) 2. cikk (2) bekezdés 1.⁴¹, 4.⁴² és 5.⁴³ pontokban meghatározott definícióknak. A kommunikációban ezt magyarázó szövegnek szánta, véleménye szerint az nem értékelhető egészség-hatás állításként, továbbá ez a magyarázó szöveg alkalmazása az Innovelle számára nem bírt semmiféle versenyelőnyvel, illetve önmagában az állítás sem alkalmas arra, hogy a fogyasztói döntéseket befolyásolja. Véleménye szerint ugyanis ezen állítás kapcsán a fogyasztó a termék vásárlásával kapcsolatosan nem kapott olyan további impulzust, amely ügyleti döntés meghozatalára készítette volna, hiszen nem ruházta fel a terméket (összetevőt) pozitív tulajdonsággal, nem pozícionálta azt eltérően, másokkal nem hasonlította össze.
64. Az Innovelle szerint az OGYÉI ezen állításra vonatkozó véleményét nagyban befolyásolta az a körülmény, hogy a Gazdasági Versenyhivatal által feltett kérdés már önmagában meghatározta a válasz lehetséges irányát. Másrészt az álláspontja szerint az OGYÉI jogalap nélkül foglalt állást az idézett állítás fogyasztói megtévesztésre való alkalmasságát illetően, ugyanis ilyen megállapítás tételére csak a Gazdasági Versenyhivatal rendelkezik hatáskörrel, így az OGYÉI véleménye ebből a szempontból nem releváns.

C) „Nemzetközi ajánlások alapján megnövelt D-vitamin tartalom”

65. A megnövelt D-vitamin tartalomra vonatkozó állítás kapcsán az OGYÉI megállapította, hogy

³⁷ VJ/64-49/2016. számú irat

³⁸ VJ/64-49/2016. számú irat

³⁹ VJ/64-49/2016. számú irat

⁴⁰ VJ/64-2/2016. számú irat

⁴¹ „*állítás*”: olyan közlés vagy ábrázolás – beleértve a képi, grafikus vagy jelképes ábrázolás bármely formáját –, amely a közösségi vagy nemzeti jogszabályok szerint kötelező, és amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer különleges jellemzőkkel rendelkezik;

⁴² „*tápanyag-összetételre vonatkozó állítás*”: bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer bizonyos, a táplálkozásra nézve különös kedvező tulajdonságokkal rendelkezik:

- a) azon energia (kalóriaérték) következtében, amelyet
  - i. tartalmaz;
  - ii. csökkentett vagy növelt mértékben tartalmaz; vagy
  - iii. nem tartalmaz; és/vagy
- b) azon tápanyagok vagy egyéb anyagok következtében, amelyeket
  - i. tartalmaz;
  - ii. csökkentett vagy növelt mértékben tartalmaz; vagy
  - iii. nem tartalmaz;

⁴³ „*egészségre vonatkozó állítás*”: bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van;

- az Új tápanyagtáblázat című kiadvány szerint 30 év feletti nők részére napi 6 µg D-vitamin bevitele ajánlott,
- a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU rendelet XIII. melléklete szerinti felnőttek esetében meghatározott napi beviteli referenciaérték D-vitaminra 5 µg/nap,
- az EFSA által meghatározott legfelső biztonságos beviteli szint D-vitaminra 100 µg/nap (EFSA Journal, 2012; 10(7):2813),
- az EFSA által meghatározott megfelelő beviteli érték felnőttek számára 15 µg/nap (EFSA Journal 2016;14(10):4547),
- a Hazai konszenzus a D-vitamin szerepéről a betegség megelőzésben és kezelésben (Orvosi Hetilap, 2012. május, 153.évf. supplementum 5-26.) című cikk alapján a D-vitamin hiány megelőzésére javasolt D3-vitamin-dózis Magyarországon felnőttek számára 37,5-50 µg (obes felnőttek számára 75-100 µg).

66. Az OGYÉI álláspontja szerint az állítás ekként nem kifogásolható, tekintettel arra, hogy az utóbbi években számos tudományos munka állapította meg a megnövelt D-vitamin bevétel jelentőségét.

67. Az Innovelle ebben a tárgykörben is becsatolt több dokumentumot,⁴⁴ továbbá utalt arra, hogy az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézetnél (a továbbiakban: OÉTI⁴⁵) benyújtott (notifikációs) címketerv is tartalmazza a „*Nemzetközi ajánlások alapján megnövelt D-vitamin tartalom*” feliratot. Az Innovelle korábban értékesített termékeiben ugyanis a D-vitamin a jelenlegi értékhez képest csökkentett mennyiségben volt jelen. A kereskedelmi kommunikációban azért került – mintegy a fogyasztóknak szánt magyarázatként – feltüntetésre a vitatott szöveg, hogy megindokolja, miért tartalmaz több D-vitamint a termék az OÉTI által ajánlott fogyasztási mennyiséghez képest.

D) K2-vitaminra tett állítás, mint például „Leghatékonyabb a természetes menakinon-7 típusú...K2 vitamin..., mert nagyon jól felszívódik, 6-szor jobban, mint a szintetikus”

68. Az OGYÉI szakvéleménye az állítás kapcsán azt tartalmazza, hogy a 2016. június 28-án tartott Növények, Állatok, Takarmány és Élelmiszer Állandó Bizottsági Munkacsoport⁴⁶ ülésén az egészségre vonatkozó állításokkal kapcsolatban elhangzott kérdések során minden tagország egyértelműen arra az álláspontra jutott, hogy a felszívódással kapcsolatos kommunikáció egyértelműen egészségre vonatkozó állításnak minősül, ezért azt csak engedélyeztetést követően lehet alkalmazni. Az eljárás alá vont által csatolt anyagokat tehát csak az állítás engedélyeztetési eljárásában lehet felhasználni. Az engedélyezés hiányában az állítás nem alkalmazható.

69. Az Innovelle az állítással kapcsolatban szintén több dokumentumot becsatolta⁴⁷ (részleteket a VJ/64-101/2016. számú vizsgálati jelentés mellékletének 11.3.12 pontja tartalmazza).

70. Az Innovelle előadta,⁴⁸ hogy a kereskedelmi kommunikációban alkalmazott állítás nem a CalciTrio készítményre vonatkoztatva, hanem kizárólag a K2-vitaminok egyes fajtáira vonatkozott.

71. Az Innovelle álláspontja szerint az OGYÉI szakvéleménye e körben általánosítja a kérdést és kizárólag annyit állapít meg, hogy a készítmény felszívódására vonatkozó állítás egészségre vonatkozó állításnak minősül, ilyenként azt csak engedélyeztetést követően lehet alkalmazni. Az Innovelle szerint azonban az állítás nem tulajdonít egészséghatást a K-vitaminnak, az valójában a K2-vitamin két változatát

⁴⁴ VJ/64-8/2016. számú irat

⁴⁵ Jelenleg az OGYÉI egyik főigazgatóságaként működik.

⁴⁶ 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 58. cikkének (1) bekezdésével létrehozott Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottság

⁴⁷ VJ/64-8/2016. számú irat

⁴⁸ VJ/64-49/2016. számú irat

hasonlítja össze, melyet a kereskedelmi kommunikáció során alkalmazott szakmai cikkek is egyértelműen rögzítenek, amikor kijelentik, hogy „*Nem mindegy, hogy milyen K2-vitamint szedünk.*” A kijelentés a K-vitamin szintjén nem tartalmaz olyan egészséghatásra vonatkozó állítást, mely a 432/2012/EU rendelet mellékletével ellentétes volna: a szakmai cikkek által közöltek változatlanul kizárólag annyit tartalmaznak, hogy „*az egészséges csontokhoz [...] K2-vitaminra is szükség van.*”

72. Az Innovelle előadta, hogy mivel a 432/2012/EU rendelet melléklete szerinti listán állítások legszűkebben véve is kizárólag csak a K-vitaminra találhatók, és ezen lista a K-vitamin egyes alfajaira (sem más vitaminok és összetevők alfajaira) nem tartalmaz állítást, a K-vitamin egyes alfajaira vonatkozó összehasonlító állítások alkalmazásához álláspontja szerint elégségesnek kell lennie, ha az alkalmazója megfelelő tudományos adatokon alapuló igazolást tud szolgáltatni (ahogy ezt az Innovelle az eljárás korábbi szakaszában megtette), és nem tesz a 432/2012/EU rendelet mellékletében foglaltakkal ellentétes, eltérő állítást.
73. Az Innovelle szerint a vizsgált állítás nem is minősülhet egészségállításnak tekintettel arra, hogy azzal az Innovelle mindösszesen azt fejezte ki, hogy az ilyen összetevőt tartalmazó készítmények szedése gazdaságosabb. A különböző típusú K2-vitaminok egészséghatásai ugyanis nem eltérőek, azonban kimutatásra került, hogy bizonyos fajtákból több, míg mások kisebb mennyiségben is kifejtik a hatásukat. Ahogy a kereskedelmi kommunikáció keretében alkalmazott szakmai cikkek is rögzítik, tehát „*K2-vitaminra is szükség van, amiből a leghatékonyabb a természetes menakinon-7 típusú*”. Az Innovelle szerint az állítás helytálló és valóságát megfelelően igazolta.
74. Az Innovelle álláspontja⁴⁹ szerint a vizsgált állítások az 1924/2006/EK rendelet 2. cikk (2) bekezdés 1., 4. és 5. pontok szerint nem egészség-hatás vagy tápanyag-összetételre vonatkozó állítások, hanem a K-vitaminra vonatkozó egyéb tulajdonságok, egyedi jellemzők. A hatályos jogszabályok az egyedi jellemzőkkel kapcsolatosan nem határoznak meg követelményeket, csupán azok bizonyítottságát érintően írnak elő kötelezettséget, ezen okból vélte jogszerűnek alkalmazni az eljárás során csatolt dokumentáció alapján a vitatott állításokat.
75. Az Innovelle a K-vitamin egyedi jellemzőire vonatkozó állításait a K2-vitamin gyártó (<http://mena7.com>) által rendelkezésre bocsátott dokumentációval alapozta meg. Továbbá az állítást a gyártó is megerősítette e-mail-es levelezésükben. A kereskedelmi kommunikáció időpontjában már rendelkezésre álló tudományos kutatások alapján összeállított dokumentáció egyértelműen alátámasztja azon állításokat, amely szerint a leghatékonyabb a K-vitaminok között a természetes menakinon-7 típusú, mert nagyon jól felszívódik, hatszor jobban, mint a szintetikus.
76. Az Innovelle szerint különösen gondos eljárását bizonyítja ebben a körben az, hogy az állítás alkalmazása előtt külön rákérdezett a megállapítások helytállóságára az összetevő előállítójánál.⁵⁰ A vállalkozás szerint mindezek alapján az állítás alkalmazása nem engedélyeztetés-köteles, sőt engedélyeztetésére lehetőség sem volna, ugyanakkor az Innovelle annak alkalmazásakor jogszabályi kötelezettségeinek eleget tenni igyekezett, mi több, az elvárt szakmai körültekintéssel járt el.

E) „40 év feletti nők kedvence”

77. Az Innovelle előadta,⁵¹ hogy célzott felmérést végzett annak kapcsán (lásd a 39-42. pontokat), hogy a fogyasztók a termékkel kapcsolatosan milyen tapasztalatokat észlelnek, illetve mennyire kedvelik. A felmérést kérdőívek kitöltésével végezték el és elemezték a megkérdezettek véleményét. Az Innovelle szerint az által végzett felmérés alapján a megkérdezettek többsége arról számolt be, hogy a terméket kedvelik, más, a piacon jelen lévő versenytárs termékekkel szemben.

⁴⁹ VJ/64-2/2016. számú irat

⁵⁰ VJ/64-49/2016. számú irat

⁵¹ VJ/64-8/2016. számú irat

78. Az Innovelle jelezte,⁵² hogy az ismertetett előzetes piackutatás keretében igyekezett felmérni az állítás megalapozottságát, így a jogsértés szándéka nem feltételezhető. Az Innovelle elismerte az utóbb végzett joggyakorlat kutatás alapján, hogy a felmérés nem felelt meg a Gazdasági Versenyhivatal elvárásainak és a hatályos joggyakorlatának. Az Innovelle előadta, hogy megvizsgálta, hogy a Gazdasági Versenyhivatal milyen szempontok alapján ismeri el a felmérések eredményeit és ez alapján megállapította, hogy az Innovelle által végzett felmérés a jószándék ellenére sem hasonul az elvárásokhoz.
79. Az Innovelle elismerte,⁵³ hogy az állítással kapcsolatosan nem a megfelelő körültekintéssel járt el akkor, amikor a saját felmérésének eredményeire alapozta a kommunikációt. Az Innovelle úgy vélte, hogy a rendelkezésére álló dokumentumok elegendőek az állítások alátámasztására. Annak ellenére, hogy nem volt célja a fogyasztók megtévesztése, a Gazdasági Versenyhivatal joggyakorlata alapján a jogsértés megvalósulhatott. Jelezte, hogy a jövőben fokozott figyelmet fordítanak a kommunikáció jogszabályoknak és joggyakorlatnak megfelelő megalapozására és annak előzetes ellenőrzítésére. Az Innovelle előadta, hogy a fentiek alapján a kereskedelmi kommunikációkban az erre történő utalást, azaz „nem véletlenül lett a 40 év feletti nők kedvence” a jövőben és a továbbiakban már nem használja.
80. Az Innovelle a fentiekben túlmenően előadta,⁵⁴ hogy a megállapítás a fogyasztók megtévesztésére véleménye szerint alkalmatlan, tekintettel arra, hogy a megfogalmazott piacelsőségi állítást az Év Terméke Díj 2017. évi kiírása⁵⁵ során a GfK Hungária Kft. által végzett piackutatás eredményei megerősítik, amennyiben a CalciTrio pezsgőtabletta attraktivitását tekintve különösen a 40-59 éves nők körében kiemelkedően magas, messze felülmúlja a versenytárs esetében mért, illetve az átlagos piaci eredményeket. Az eljárás alá vont szerint a hivatkozott piackutatási eredmény 2000 fő feletti, reprezentatív mintán végzett piackutatáson alapul, ilyenként minden kétséget kizáróan megfelelő alappal szolgálna az Innovelle piacelsőségi állításának megfogalmazására. A közzétett állítás így a valóságnak megfelelt, annak eredetileg nem kellőképp alátámasztott volta nem okozott torzulást a fogyasztói döntéshozatalban, ilyenként marasztalása indokolatlan volna.
81. Figyelemmel arra, hogy az eljárás alá vont mind a saját (lásd a VJ/64-54/2016. számú iratot), mind a piackutató felmérése (lásd a VJ/64-49/2016. számú iratot) alapján pontatlan, iratellenes állításokat tett a fentiekben, az eljáró versenytanács az alábbi tényeket emeli ki azokkal kapcsolatban.
82. A saját (2015. első félévben végzett) felmérése alapvetően a reklámok értelmezésére (és részben magyarázatára) irányult, a mélyinterjúban meghallgatott fogyasztó jellemzően nem az érintett termékeket, hanem versenytársi termékeket használnak (Béres Calcium/Porcerő, Calcium Sandoz), így a CalciTrio márkával kapcsolatban érdemi tapasztalattal nem rendelkezhetek. A mélyinterjúk során – bár a kézzel írt és rövidítésekkel is tartalmazó jegyzetek nem mindegyike olvasható – a fogyasztói igényeket, a keresleti jellemzőket is felmérték a bemutatott reklámokkal kapcsolatos vélemények mellett (megvenné a terméket a reklám alapján, jobb a termék a korábban használnál a reklám alapján, hihető/életszerű/meggyőző a reklám, mit mond a reklám stb.).
83. A beszélgetésekben a jelen versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált termékkel kapcsolatos véleményekről nem volt szó egyáltalán (tapasztalat hiányában nem is lehetett), csak a reklámok (és részben a jelen ügyben vizsgált állítások) értékelésére került sor. A kutatás pusztán azt támasztotta alá, hogy a megkérdezett fogyasztók számára a reklámok üzenete vonzó volt, azaz a kereskedelmi gyakorlat alkalmas lehetett arra, hogy ügyleti döntésüket befolyásolja (azaz megvegyék a reklámokban szereplő terméket).

---

⁵² VJ/64-49/2016. számú irat

⁵³ VJ/64-2/2016. számú irat

⁵⁴ VJ/64-49/2016. számú irat

⁵⁵ VJ/64-49/2016. számú irat 3. számú melléklet

84. A GfK Hungária Kft. által végzett piackutatásra 2017. februárban került sor számítógéppel támogatott webes megkérdezéssel a GfK Hungária online paneltagjainak körében. A teljes minta nagysága 2000 fő, azzal, hogy ahol szükséges ott többlet interjúkra kerül sor annak érdekében, hogy a kipróbálók számához a benevezett termékek esetében az 50 fős minta biztosítva legyen.
85. A piackutató az Év Terméke Díj koncepció kapcsán többek között az alábbiakat közölte:
- a programba a gyártók és forgalmazók nevezhetik új, és innovatív termékeiket a gyorsan forgó fogyasztási cikkek kategóriában;
  - a benevezett termék lehet teljesen új, egyedi, innovatív termék vagy már korábban is piacon lévő, de megújult – a fogyasztók számára értékelhető innovációt (összetétel, csomagolás, hatóanyag, minőség, dizájn) hordozó – termék;
  - a nyertesek egy éven keresztül használhatják Az Év Terméke Díj lógót a termék csomagolásán, az ehhez kapcsolódó média-megjelenésekben és a reklámokban. Emellett részt vehetnek a Product of The Year Hungary médiakampányaiban.
86. [ÜZLETI TITOK]
87. [ÜZLETI TITOK] .
88. [ÜZLETI TITOK] .
89. Az eljáró versenytanács kiemeli a felméréssel kapcsolatban, hogy abban csak két termék vett részt (ugyan maga az eljárás alá vont is számos versenytársi terméket azonosított, lásd fent) és a termékeket kipróbáló fogyasztó elégedettségében csak minimális ([ÜZLETI TITOK] százalékpontos, csak mintegy [ÜZLETI TITOK] %-os) az eltérés, miközben az elégedettség mindkét termék esetében közel tökéletes ([ÜZLETI TITOK] %-os).
90. Az eljáró versenytanács megjegyzi továbbá, hogy az Év Terméke Díj koncepcióra figyelemmel olyan termékekről van szó, amelyek vagy újak vagy érdemi innovációt is tartalmaznak, így hosszú távú fogyasztói elégedettség felmérése nem életszerű ezekkel a tesztekkel.

VI.

Az eljárás alá vontak jogi álláspontja és egyéb nyilatkozatok

Az Innovelle álláspontja

91. Az Innovelle nyilatkozatában⁵⁶ általánosan is bemutatta az eljárás által érintett, CalciTrio nevű készítmény összetételét és összetevőinek hatásait, illetve az ezen alapuló kereskedelmi kommunikáció elsődleges, átfogó üzenetét, mely figyelembe vétele nélkül álláspontja szerint a kereskedelmi kommunikáció egyes részelemei nem értelmezhetőek helytállóan.
92. Az Innovelle álláspontja szerint nem alkalmazott a kereskedelmi kommunikációjában gyógyhatás állítást.⁵⁷ Figyelemmel arra, hogy a termékkel kapcsolatos kommunikáció és a kifogásolt állítások semmilyen esetben sem valósítottak meg a törvényi tényállást, azaz az állítások nem vonatkoznak betegség megszüntetésére, egészség helyreállítására, állapot javulására, betegségek tüneteire, ezért álláspontja szerint az állítások nem értékelhetőek az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (3) bekezdése, illetve az Fttv. mellékletének 17. pontja szerint.
93. Az Innovelle álláspontja szerint⁵⁸ a CalciTrio étrend-kiegészítő készítményének olyan hatásokat tulajdonít, amelyek fogyasztók felé történő kommunikációra alkalmasak, a fogyasztókat nem tévesztik

---

⁵⁶ VJ/64-49/2016. számú irat

⁵⁷ VJ/64-2/2016. számú irat

⁵⁸ VJ/64-49/2016. számú irat

meg és általánosan elfogadott tudományos adatokkal és kutatásokkal alátámasztott állításokon alapulnak az 1924/2006/EK rendelet 6. cikkének megfelelően.

94. Az Innovelle álláspontja szerint ennek megfelelően a kereskedelmi kommunikáció átfogó üzenete semmikor nem sérti sem a 1169/2011/EU rendelet 7. cikkének (1) bekezdés b) és c) pontjait, illetve (3) bekezdését, sem pedig az Fttv. 6. § (1) bekezdésének b) pontját, valamint az Fttv. 3. § (1) bekezdését az Fttv. mellékletének 17. pontjának megvalósítása által.
95. Az Innovelle fenntartotta azon álláspontját,⁵⁹ hogy az egészséggel kapcsolatos egyes állításokat legfeljebb az étrend-kiegészítőkre vonatkozó egészségghatás állításokra irányadó szabályok szerint kell és lehet értékelni.
96. A fentiekén túlmenően az Innovelle kérte a Gazdasági Versenyhivatalt, hogy a feltételezett jogsértő magatartás megítélése során különös súllyal vegye figyelembe az Innovelle jóhiszemű, szakmai gondosságot tanúsító és a fogyasztói érdekeket mindenkor szem előtt tartó magatartásának további körülményeit:
- A kereskedelmi kommunikáció a Gazdasági Versenyhivatal által esetlegesen jogsértőnek vélt állítások mellett többségében jogszerű állításokat is tartalmazott.
  - A kereskedelmi kommunikáció nem tartalmazott gyógyhatás-állításokat.
  - A kereskedelmi kommunikáció összhatásában az EFSA által jóváhagyott állításokra épült, ugyanakkor - az OÉTI által megengedetten - magyarázatokkal egészítette ki azt.
  - A Gazdasági Versenyhivatal által esetlegesen jogsértőnek vélt megállapítások egy részét gyártói dokumentáció, illetve OÉTI notifikáció támasztja alá.
  - Az Innovelle korábbi álláspontját felülvizsgálta, a kereskedelmi kommunikációt megváltoztatta.⁶⁰
  - Az Innovelle⁶¹ egyes állítások alkalmazásával már a Gazdasági Versenyhivatal eljárásának megindítását megelőzően felhagyott, míg a további állítások alkalmazását a versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően megszüntette, ezáltal elkerülve, hogy bármely, az előbbieken ellenére fennálló piaci torzító hatás már az eljárásban hozott döntést megelőzően megszűnjön. Ezen túl az Innovelle már korábban az iránt érdeklődött, hogy miként hozhatná kifogásolt magatartását összhangba a jogszabályi előírásokkal.
  - Az Innovelle a versenyfelügyeleti eljárás során az előbbieken túl mindenkor eleget tett eljárási kötelezettségeinek, az eljárás mielőbbi és hatékony lezárása érdekében minden reálisan lehetséges lépést megtesz, így különösen kötelezettségvállalásával igyekszik elősegíteni az eljárás kiterjesztett részének mielőbbi lezárását, valamint jelen nyilatkozatával biztosítja, hogy a Gazdasági Versenyhivatal a tényállás és a releváns körülmények hiánytalan ismeretében ítélhessen meg az ügyet.
97. Az Innovelle jogi álláspontja szerint⁶² mindenkor, és így a Patika Magazinban megjelenő PR cikkek közzététele során is a jogszabályoknak megfelelően igyekezett eljárni, és így az Fttv. mellékletének 11. pontjában foglaltakat, valamint az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat felróhatóan nem sértette meg.

---

⁵⁹ VJ/64-49/2016. számú irat

⁶⁰ VJ/64-2/2016. számú irat

⁶¹ VJ/64-49/2016. számú irat

⁶² VJ/64-45/2016. számú irat

Az Innovelle kötelezettségvállalása

98. Az Innovelle már a versenyfelügyeleti eljárás korai szakában jelezte⁶³ kötelezettségvállalási szándékát annak érdekében, hogy a Gazdasági Versenyhivatal által vélelmezetten jogsértő magatartását összhangba hozza az alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekkel, és ezáltal előmozdítsa a közérdek hatékony védelmét. Kötelezettségvállalási szándékának kedvező elbírálásában bízva előadta, hogy
- kötelezettségvállalását a versenyfelügyeleti eljárás vizsgálati szakában, közvetlenül az eljárás kiterjesztését követően indítványozta [lásd a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának feltételezett megsértése tárgyában indult eljárásokban tett kötelezettségvállalásról szóló 6/2014. számú közleménye (a továbbiakban: Kötelezettségvállalási Közlemény) 29. bekezdését];
  - az Innovelle felelősségét a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen piaci magatartás okán a vizsgált magatartást megelőzően nem állapították meg (Kötelezettségvállalási Közlemény 30. bekezdés); továbbá
  - álláspontja szerint a Gazdasági Versenyhivatal által vélelmezett jogsértés vonatkozásában felróhatóság nem terhelte, mindenkor jóhiszeműen, a Galenus figyelmét a szerkesztői tartalmak hirdetési céljára felhívva járt el,
  - kötelezettségvállalásának célja többek között a kiterjesztett eljárás gyorsítása és az eljárás hatékony lezárása.
99. Az Innovelle előadta,⁶⁴ hogy az eljárás hatékonyabb és gyorsabb lezárását is szem előtt tartva kívánja biztosítani a magatartás ismételt tanúsításának elkerülését, amelynek érdekében átlátható és ellenőrizhető magatartási szabályok betartására vállal kötelezettséget, valamint további vállalásokkal kívánja biztosítani a közérdek hatékony védelmének megvalósulását. Az Innovelle kérte a Versenytanácsot, hogy vállalásainak teljesítését határozatában a Tptv. 75. § (1) bekezdése szerint akként tegye kötelezővé, hogy abban a vizsgált magatartás vonatkozásában akár a jogsértés megvalósulását, akár annak hiányát megállapítaná. Az egyes vállalások tervezett tartalmát, indokolását és megvalósítását is részletesen bemutatta a vállalkozás. Az eljárás alá vont benyújtotta továbbá a belső eljárásrendről rendelkező ügyvezetői utasítás tervezetét, a módosított szerződésmintáját, valamint egy helyreigazító közlemény tervezetét.
100. Az utóbbi kapcsán ugyanis az Innovelle vállalta, hogy a vizsgált magatartás által érintett Patika Magazin három lapszámában, egy oldalon közzéteszi a korábbi kereskedelmi kommunikációját (újságcikket) azzal, hogy abban a Gazdasági Versenyhivatal által kifogásolt állításokat a korábbi tartalomból elhagyja, illetve korrigálja, míg azonos oldalon jól látható (legkevesebb ¼ oldal terjedelmű) közleményt tesz közzé, melyben tájékoztatja a fogyasztókat arról, hogy az Innovelle korábbi, pontosan megjelölt lapszámokban megjelent kereskedelmi kommunikációja minden hivatkozott lapszámban fizetett hirdetést valósított meg.
101. Az Innovelle vállalta, hogy megállapodást köt a Galenus vállalkozással arról, hogy a kötelezettségek teljesítését elrendelő versenytanácsi határozat kézhezvételét követően a Patika Magazin három egymást követő lapszámában egy oldalon közzéteszi a korábbi kereskedelmi kommunikációját (újságcikket) azzal, hogy abban a Gazdasági Versenyhivatal által kifogásolt állításokat a korábbi tartalomból elhagyja, illetve korrigálja, míg azonos oldalon jól látható (legkevesebb ¼ oldal terjedelmű) közleményt tesz közzé, melyben tájékoztatja a fogyasztókat arról, hogy az Innovelle korábbi, ennek megfelelő tartalmú kommunikációja mindenkor fizetett hirdetést valósított meg. A Galenus vállalkozással kötendő

⁶³ VJ/64-45/2016. számú irat

⁶⁴ VJ/64-59/2016. számú irat

megállapodás és közlemény szövegszerű, betördelt tervezetét a VJ/64-106/2016. számú előzetes álláspont melléklete tartalmazza.

102. Az Innovelle vállalta továbbá, hogy a CalciTrio étrend-kiegészítő készítmény honlapján (<http://calcitrio.hu>) az előző pontban meghatározott közleménnyel megegyező tartalmú közleményt tesz közzé a Gazdasági Versenyhivatal határozatát követően öt hónap időtartamban. Vállalta, hogy a CalciTrio általa fenntartott honlapjának főoldalán (<http://calcitrio.hu>), az alsó szövegdobozok között, valamint az onnan elérhető aloldalon közleményt jelenít meg, melyről hivatkozás útján elérhetővé teszi az előző pont szerint a Patika Magazinban közzétett kereskedelmi kommunikációt, valamint a közlemény szövegét.

Az Innovelle nyilatkozatai a versenytanácsi szakban

103. A vállalkozás az eljáró versenytanács VJ/64-106/2016. számú előzetes álláspontjára a VJ/64-109/2016. számú iratban tett észrevételeiben előadta, hogy az eljárás során tett nyilatkozatait fenntartja, továbbá, feltéve, de meg nem engedve, hogy az eljáró versenytanács a társasággal szemben jogsértést állapít meg, az előzetes álláspontban rögzített tartalmú kötelezésnek kész eleget tenni.
104. A versenyfelügyeleti eljárásban tartott tárgyaláson⁶⁵ úgy nyilatkozott, hogy a versenyfelügyeleti eljárástól függetlenül került befejezésre a megjelölés nélküli PR cikkek közzététele, továbbá ugyan nincs formális, írott döntés, de a gyakorlatban 2017 augusztusa óta önkéntesen alkalmazza a fenti nyilatkozatában lefektetett – megfelelési – elveket, törekvéseket.
105. Az eljáró versenytanács felhívására az eljárás alá vont a VJ/64-115/2016. számú iratban úgy nyilatkozott, hogy a versenyjogi előírásoknak való megfelelést és a jogsértés megelőzését biztosító belső eljárásrend kidolgozását, bevezetését és alkalmazását a jelen ügyben meghozandó döntés kézbesítését követő 60 napon belül vállalja, továbbá 6 hónapon belül vállalja, hogy az eljárásrend működését (általánosságban és a bevezetést követő első kampány esetében konkrétan is bemutatva) a Gazdasági Versenyhivatal felé hitelesen, dokumentáltan igazolja.
106. Az irat mellékleteként csatolt továbbá három 2018. június 8-én kiküldött e-mailt, amely igazolja, hogy az Innovelle Pharma nyomtatott sajtótermékben megjelenő reklám közzevőkkel fennálló szerződéses jogviszonyainak módosítását kezdeményezte, annak érdekében, hogy a kereskedelmi kommunikáció megjelenése előtt a hirdetési cél feltüntetését a társaság minden reklám esetében ellenőrizhesse. Csatolta továbbá azt az iratot is, amely a reklámok közzevőivel szemben alkalmazni kívánt (kötelezettségvállalás nyilatkozatában bemutatott) szerződési feltételeket tartalmazta és amelyeket az előző e-mailek csatolmányaként a nyomtatott sajtótermékekben megjelenő reklámok közzevőinek küldött meg.

A Galenus álláspontja

107. A Galenus előadta,⁶⁶ hogy a versenyfelügyeleti eljárásba történő bevonás alapján nem vált ismertté számára olyan körülmény, amely alapján érthető lenne, hogy mi indokolta az eljárásba való bevonását. Az ügyindító végzés alapján ugyanis számára az látszik, hogy a versenyfelügyeleti eljárás az Innovelle egyes termékeivel összefüggő tájékoztatások tartalmának jogszerűségét vizsgálja. A Galenus álláspontja szerint ezzel összefüggő felelősséggel nem rendelkezik, így jogsértést nem követhetett el. Sem a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló 2005/29/EK irányelv, sem az ezen irányelvet átültető Fttv. nem szolgálja azt a célt, hogy egy adott hirdető vállalkozás mellett vagy helyett valamely médium

---

⁶⁵ Jegyzőkönyv száma: VJ/64-112/2016.

⁶⁶ VJ/64-43/2016. számú irat

kiadója automatikusan felelősségre vonható legyen bármely állítólagos tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat miatt.⁶⁷

[ÜZLETI TITOK]

108. [ÜZLETI TITOK]

109. [ÜZLETI TITOK]

Galenus versenytanácsi szakban előadott nyilatkozatai

110. A vállalkozás az eljáró versenytanács VJ/64-105/2016. számú előzetes álláspontjára a VJ/64-110/2016. számú iratban tett észrevételeiben előadta, hogy álláspontja szerint a kiadó felelőssége a feltételezett jogsértéssel kapcsolatban nem áll fenn, ezért kérte az eljáró versenytanácsot, hogy a jelen versenyfelügyeleti eljárást a Galenus Kft.-vel szemben szüntesse meg. Arra a nem várt esetre nézve, amennyiben az eljáró versenytanács a versenyfelügyeleti eljárást nem szüntetné meg, kérte, hogy a Galenus Kft.-vel szemben a bírság kiszabásától tekintsen el, figyelemmel az alábbiakban előadott különös enyhítő körülményekre, különösen arra, hogy az esetleges jogsértés nyilvánvalóan vétkes hibának tudható be (lásd az Innovelle nyilatkozatát).
111. Az eljárás alá vont kérte, hogy abban a nem várt esetben, amennyiben az eljáró versenytanács nem tudja elfogadni a felelősség megállapíthatóságával kapcsolatos érveit és nem tud eltekinteni a bírság kiszabásától, vegye figyelembe a Galenus megfélemlési törekvéseit és az ügy releváns körülményeit és a bírság összegét csekély, jelképes összegben állapítsa meg.
112. A vétkes hiba körében a Galenus kiemelte, hogy a vizsgálat tárgyát képező magatartás nem szándékos jogsértés következménye, a felek között nem volt megállapodás erre nézve, az Innovelle sem utasította erre a kiadót, továbbá a Patika Magazin 2015. szeptemberi lapszámában fel volt tüntetve, hogy „Szponzorált cikk” és 2016 szeptemberétől ismételtelen szerepelt a megjelölés miszerint „Fizetett hirdetésről” van szó.
113. A Galenus vitatta felelősségét a hiányos feltüntetésért. Megjegyezte, hogy az Fttv. 9. §-ához fűzött miniszteri indokolás kifejti, hogy az Fttv.-vel átültetésre kerülő tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló 2005/29/EK irányelvben (a továbbiakban: Irányelv) a felelősség kérdését a 2. cikk b) és d) pontjaiban definiált „kereskedő” és „kereskedelmi gyakorlat” meghatározásából lehet levezetni. Az Irányelv ezen pontjainak értelmezése kapcsán az Európai Unió Bíróságának C-391/12. sz. ítélete alapján a Galenus álláspontja szerint ugyanakkor nem állapítható meg automatikusan egy kiadó felelőssége az általa megjelentetett tartalomért, pusztán arra való hivatkozással, hogy adott tartalmat a kiadó jelentette meg. Az ítélet a 36-41. pontokban mutatja be, hogy a kiadó, különösen egy ingyenes újság kiadója, amennyiben csak a megjelentetést végzi, nem minősül a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat folytatójának. Ezt a 44. pontban úgy rögzíti a Bíróság, hogy *„mindazonáltal hangsúlyozni kell, hogy a 2005/29 irányelv I. mellékletének 11. pontja önmagában nem arra szolgál, hogy a kiadókat arra kötelezze, hogy megakadályozza a hirdetők azon, esetlegesen tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatát, amelyekre nézve ezen a címen potenciálisan meg lehetne állapítani a közvetlen kapcsolatot a hirdető termékeinek vagy szolgáltatásainak a fogyasztó részére történő eladásösztönzésével, értékesítésével vagy szolgáltatásával.”*

⁶⁷ Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy az eljárás alá vont észrevétele (arra is különös figyelemmel, hogy kiadóként, azonos felelősségi rendszerben már korábban elmarasztalásra került szerkesztői tartalomnak látszó reklám tényállásának megsértése miatt) nem érthető. A versenyfelügyeleti eljárásba bevonó, VJ/64-35/2016. számú végzés egyértelműen tartalmazza, hogy a versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően a Gazdasági Versenyhivatal észlelte, hogy az eljárás alá vont Innovelle a Patika Magazinban megjelent hirdetése mellett közölt szerkesztői tartalomnak tűnő cikkek elkészítéséért ellenszolgáltatást nyújtott, ez azonban nem tűnik ki egyértelműen a tartalomból illetve a fogyasztó számára egyértelműen felismerhető képi elemekből, továbbá az eljárásban vizsgált, a szerkesztői tartalomnak álcázott reklám közzétételének valószínűsíthetően a Galenus is részese volt, így a felelőssége a kereskedelmi gyakorlat közzétételéért az Fttv. 9. §-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján valószínűsíthetően megállapítható.

114. Mivel a Galenusnak nem állt közvetlenül érdekében a megjelölt tartalom hibás közlése, az Fttv. 9. § (3) bekezdésének az Irányelvvel összhangban történő értelmezésével nem állapítható meg automatikusan a Galenus felelőssége.
115. A jogkövetkezmény körében az eljárás alá vont utalt a VJ/60/2011. számú ügyben hozott határozatra, amely ügyben egy hasonló, feltehetően mulasztó magatartás miatt valósult meg jogsértés és amely tekintetében a Versenytanács eltekintett a bíróság kiszabásától. Figyelemmel a két ügy közötti tényállásbeli hasonlóságára, kérte a Galenus az eljáró versenytanácsot, hogy a jelen ügyben is tekintsen el a Galenusszal szembeni bíróság kiszabásától. Vegye továbbá ebben a körben figyelembe, hogy a magatartást még a kiadó versenyfelügyeleti eljárásba való bevonása előtt önként megszüntették. E mellett figyelembe veendő a feltételezett jogsértő magatartásból származó rendkívül alacsony összegű árbevétel is.
116. A vállalkozás előadta továbbá, hogy a korábbi beadványaiban rögzítettek szerint
- az Innovelle kötelezettségvállalásának támogatása,
  - belső ellenőrzési mechanizmusai működtetése és
  - a VJ/90/2015. számú ügyben tett megfelelési vállalás

fenntartása mellett az alábbi intézkedések megtételével kívánja elkerülni a hasonló jogsértéseket:

- partnerekkel kötött szerződések módosítása (felülvizsgálta a jelenleg használt szerződésminta szövegét és a jövőbeli szerződéseiben a következő kiegészítést fogja beilleszteni: *„Alulírott Megrendelő vállalom, hogy a szakmai - és egyéb PR cikkek szövegében feltüntetem, hogy az reklám / fizetett hirdetés.”*),
  - a figyelemfelhívás egységesítése (*„Szponzorált tartalom”* jelzés feltüntetése),
  - az ügyvel kapcsolatban felmerült jogsértésről külön figyelemfelhívás közzététele (a saját nevében is meg kíván jelenteni egy figyelemfelhívást az ügy tárgyát képező feltételezett jogsértéssel kapcsolatban, az Innovelle esetleges figyelemfelhívásától függetlenül, attól jól elkülöníthető módon, a jelen ügyben hozott határozat kézhezvételét követően megjelenő első vagy - amennyiben a lapzártára figyelemmel ez már nem lehetséges - második lapszámban).
117. Az eljárás alá vont továbbá kérte, hogy bíróság kiszabása esetén az eljáró versenytanács a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 74. § (1) bekezdés és a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének a fogyasztóvédelmi típusú ügyekben kiszabott bírság meghatározásának szempontjairól szóló, 12/2017. számú közleményének (a továbbiakban: Közlemény) VII.2. pontja alapján részletekben történő teljesítést állapítson meg. A kérelmet alátámasztó pénzügyi mutatókat részletező kimutatást (likviditási táblát) az eljárás alá vont a versenyfelügyeleti eljárásban tartott tárgyaláson csatolta.⁶⁸

A Galenus tárgyaláson előadott álláspontja és a tárgyalást követő további nyilatkozatai

118. Az eljárás alá vont a versenyfelügyeleti eljárásban tartott tárgyaláson a korábbiak fenntartása mellett pontosította releváns bevételi adatát bemutatva a 2018. évi médiaajánlatot (amely azt reprezentálja, hogy hogyan aránylik egymáshoz a reklámok és a PR cikkek megjelenési költsége).⁶⁹
119. Az egységesítési törekvése körében kiemelte, hogy annak lényege a megrendelők felé történő egyértelmű felhívás. Előadta, hogy sokféle megoldás ismert a médiában a fizetett tartalom elhatárolására, illetve a címzett fogyasztói körtől is függ, hogy mely megjelölés a célszerű, és megjegyezte, hogy a „reklám” megjelölés azért nem feltétlenül jó megoldás, mert a PR cikkek esetében

⁶⁸ VJ/64-112/2016. számú jegyzőkönyv 2. számú melléklete

⁶⁹ VJ/64-112/2016. számú jegyzőkönyv 1. számú melléklete

értékes és hasznos, szakmai tartalmú információk közlése is megvalósul, így a reklám elnevezés akár még degradáló hatású is lehet.

120. Az eljárás alá vont a VJ/64-116/2016. számú iratban részletesebben is ismertette egyes, a VJ/64-110/2016. számú észrevételeiben bemutatott megfelelési törekvéseit. Álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alátámasztják, hogy a Galenus az eljáró versenytanács majdani határozatától függetlenül tett olyan lépéseket, amelyekkel korrigálni kívánta az ügy tárgyát képező feltételezett jogsértő magatartást.
121. Az eljárás alá vont rögzítette (a vonatkozó megjelenés csatolásával), hogy a Galenus a Patika Magazin 2017. szeptemberi lapszámában már megjelentette azt a helyesbítő tájékoztatást, amelyet tervezet formában egy korábbi nyilatkozatához is mellékelte.
122. Előadta továbbá – a vonatkozó szerződésminta csatolásával -, hogy a Galenus a jövőben a csatolt szerződésmintát fogja alkalmazni. Figyelemmel arra a körülményre, hogy a nyilatkozatának időpontjában nincs olyan aktuális megrendelése, amely PR cikkekre vonatkozna, így az új minta szerint aláírt szerződést a kiadónak még nem állt módjában bemutatni.
123. Úgy nyilatkozott továbbá, hogy a Galenus a korábbi beadványában foglaltaknak megfelelően bevezeti a társaságon belüli ellenőrzési mechanizmust. Ennek igazolására csatolta a hirdetésszervező munkatársak kiegészített munkaköri leírását. A kiadó tehát a jövőben egyrészt elvárja a hirdetőitől, hogy már ők is tudatosan szerepeltessék a „Sponzorált tartalom” megjelölést a szakmai cikkeken, másrészt munkavállalói oldalon egyértelmű elvárást támaszt a hirdetésszervezői munkakör betöltője felé, hogy minden alkalommal ellenőrizze a tartalmakat. Álláspontja szerint ezek a törekvések igazolják, hogy a Galenus már az eljárás ideje alatt elkezdte az olvasók tájékoztatását és az eddigi gyakorlata átalakítását. A bemutatott törekvéseken túl azonban, amennyiben az eljáró versenytanács szükségesnek tartja, úgy a Galenus nyitott arra, hogy - a fenti helyesbítő nyilatkozaton túl - külön is felhívja olvasói figyelmét arra, hogy miként lehet megkülönböztetni a szerkesztői tartalmakat az olyan szakmai cikkektől, amelyeket promóciós céllal jelentetnek meg.
124. Az eljárás alá vont a VJ/64-119/2016. számú iratban tovább pontosította, illetve egészítette ki nyilatkozatait az eljáró versenytanács felhívására.
125. Mindenekelőtt – figyelemmel Közlemény VI.3. pontjára – elismerte, hogy bár egy véletlen hiba okán, de bekövetkezett az ügyben vizsgált jogsértő magatartás, amelynek a Galenus is részese volt.
126. Az eljárás alá vont kiadó továbbá bemutatta az eljáró versenytanács megjegyzéseire, kérdéseire figyelemmel azt a jövőben alkalmazni kívánt formátumot, amelyet a szakmai jellegű PR cikkek egyértelmű megjelölésére fog használni. Mind a szöveges, mind a képi megjelenítés változott annak érdekében, hogy a szerkesztői tartalomtól való megkülönböztetés az eljáró versenytanács elvárásainak megfelelően egyértelmű legyen az olvasók számára, így az eljárás alá vont az eljáró versenytanács által
  - közérthetőbbnek tartott „fizetett hirdetés” megjelenítést tervezi alkalmazni,
  - elvárt módon a főszöveg méretével megegyező méretű és formájú betűtípust tervezi alkalmazni és
  - elvárt kiemeléssel a jobb felső sarokban tervezi elhelyezni a figyelemfelhívást.
127. A Galenus vállalja továbbá, hogy a kiadói tevékenységére fókuszáló, belső eljárásrendként formalizált egységes megfelelési gyakorlatot dolgoz ki és vezet be. Ennek részletes kidolgozásra legkésőbb a jelen ügyben hozott érdemi határozat közlését követő két hónapon belül kerül sor, az alkalmazást pedig hat hónapon belül vállalja igazolni a Galenus (azzal, hogy az új szerződésminta és az új, egységes megjelölés alkalmazása esetében a meghatározott határidőre való teljesítés igazolását az eljárás alá vont csak akként tudja vállalni, hogy az adott mintákat rendszeresíti, és - amennyiben az relevánssá válik -

adott esetben alkalmazza, mivel nem biztos, hogy ilyen tartalmú cikk megrendelésére vagy közzétételére valóban sor is kerül).

128. Az eljárásrendet a terv szerint az ügyvezető igazgató írja alá, és az alábbi fő elemekből állna:

- A Galenus elköteleződik az Fttv.-nek megfelelő működés mellett, így különösen nagy hangsúlyt fektet arra, hogy kiadói tevékenységével összefüggésben az általa kiadott sajtótermékekben a szerkesztői és fizetett tartalom a fogyasztók számára jól elkülöníthető formában jelenjen meg, ügyelve arra, hogy az ún. PR cikkek esetében észlelhető módon feltüntetésre kerüljön annak fizetett hirdetési jellege.
- A Galenus a fenti pontban foglalt megfelelési gyakorlat elérése érdekében különös hangsúlyt fektet munkavállalói tájékoztatására, így különösen olyan munkatársak esetében, akiknek komolyabb ráhatása van a lapban megjelenő promóciós tartalmú anyagok megjelenésében. Ennek érdekében a mindenkori főszerkesztői és a hirdetésszervezői munkatársak munkaköri leírása tartalmaz majd a megfelelési elköteleződést rögzítő pontot, és ezzel kiegészül a jelenleg ezen munkakörben dolgozó munkatársak munkaköri leírása. A jelenleg e pozíciókban dolgozó munkatársakat a módosítással egyidejűleg tájékoztatja a Galenus a kiegészítés jelentőségéről. A tájékoztatás a Patika Magazinban megjelenő háromféle tartalom, a szerkesztői tartalom, a reklám és a promóciós jellegű szakmai cikk egyértelmű meghatározásán túl, tartalmazni fog egy rövid leírást a megfelelés szükségességéről és az irányadó jogszabályokról is.
- A hirdetési partnerekkel való kapcsolata során a Galenus az első pontban rögzített megfelelési elköteleződést tükröző szerződésmintát alkalmazza, amelyben egyértelműen rögzítésre kerül, hogy a szerződéses partner is köteles a meghatározott módon feltüntetni a promóciós jellegű szakmai cikkek esetében, hogy az „fizetett hirdetés”. Mindez hozzájárul ahhoz, hogy már az együttműködés kezdetekor tudatosul a szervezésben részt vevő munkatársakban, hogy mely formai elemekre kell különösen odafigyelniük.
- A fizetett hirdetésnek minősülő cikkek esetében a Galenus egységes (a 126. pont szerinti) módon fogja feltüntetni, ha egy szakmai cikk esetében „fizetett hirdetésről” van szó.

VII.

Jogszabályi háttér

Az Fttv. releváns rendelkezései

129. Az Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése értelmében ez a törvény állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint e törvény arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely Magyarország területén valósul meg, továbbá arra is, amely Magyarország területén bárkit fogyasztóként érint.

130. Az Fttv. 1. §-a (4) bekezdésének c) pontja szerint külön törvény vagy az annak végrehajtására kiadott jogszabály a fogyasztók tájékoztatására vonatkozóan az e törvényben foglalt szabályokon túl részletesebb, illetve szigorúbb szabályokat írhat elő az áru egészségügyi vonatkozásaival vagy biztonságosságával összefüggő követelmények érvényesítése céljából,

131. Az Fttv. 2. §-ának

a) pontja szerint fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy,

c) pontja rögzíti, hogy a törvény alkalmazásában áru minden birtokba vehető forgalomképes ingó dolog - ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható

természeti erőket - (a továbbiakban együtt: termék), az ingatlan, a szolgáltatás, továbbá a vagyoni értékű jog,

d) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja,

e) pontja alapján kereskedelmi kommunikáció a vállalkozás önálló foglalkozásával vagy gazdasági tevékenységével közvetlenül összefüggésben történő információközlés, függetlenül annak megjelenési módjától, eszközétől,

h) pontja alapján az ügyleti döntés a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.

132. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A (2) bekezdés szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas. A (3) bekezdés kimondja, hogy a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).

133. Az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdése értelmében megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény - figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére - olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót az alábbiak közül egy vagy több tényező tekintetében, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas:

b) az áru lényeges jellemzői, így különösen

bj) az egészségre gyakorolt hatása.

134. Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése rögzíti, hogy az Fttv. mellékletében meghatározott kereskedelmi gyakorlatok tisztességtelenek.

135. Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése és mellékletének 11. pontja értelmében tisztességtelen az írott vagy elektronikus médiában szerkesztői tartalom használata az áru értékesítésének vagy más módon történő igénybevételének előmozdítására úgy, hogy ezért a vállalkozás ellenszolgáltatást nyújtott, ez azonban nem tűnik ki egyértelműen a tartalomból vagy a fogyasztó számára egyértelműen felismerhető képi vagy akusztikus elemekből (szerkesztői tartalomnak álcázott reklám).

136. Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelemmel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint, ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen

azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.

137. A Fttv. 14. §-a kimondja, hogy a vállalkozás - az eljáró hatóság felhívására - a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.

Az 1924/2006/EK rendelet és a 432/2012/EU rendelet releváns rendelkezései

138. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK rendelet preambuluma (3) és (4) pontja értelmében

- az általános jelölési előírásokat az élelmiszerek címkézésére, kiszerelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. március 20-i 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv tartalmazza,
- a 1924/2006/EK rendeletet kell alkalmazni minden kereskedelmi kommunikációban szereplő tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításra, ideértve többek között az élelmiszerek általános reklámozását is.

139. Az állítások tudományos alátámasztása kapcsán az 1924/2006/EK rendelet 6. cikke rögzíti, hogy

(1) a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokra kell alapozni, és azokkal kell alátámasztani,

(2) a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítást alkalmazó élelmiszeripari vállalkozónak az állítás alkalmazását igazolnia kell,

(3) a tagállamok illetékes hatóságai kérhetik, hogy az élelmiszeripari vállalkozó vagy a terméket forgalomba hozó személy mutassa be a rendeletnek való megfelelést igazoló valamennyi vonatkozó tényezőt és adatot.

140. Az 1924/2006/EK rendelet [annak 1. cikkének (2) bekezdése értelmében] alkalmazandó a kereskedelmi kommunikációban – a végső fogyasztónak ilyen formában szolgáltatott élelmiszerek címkézésén, megjelenítésén, vagy reklámjában – szereplő, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások tekintetében. A rendelet preambuluma (4) pontja értelmében a rendeletet kell alkalmazni minden kereskedelmi kommunikációban szereplő tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításra, ideértve többek között az élelmiszerek általános reklámozását is.

141. Az 1924/2006/EK rendelet I. fejezete 2. cikke (fogalom-meghatározások) (2) bekezdésének 5. pontja értelmében „egészségre vonatkozó állítás” bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van.

142. Az 1924/2006/EK rendelet IV. fejezete 10. cikkének (1) bekezdésében rögzített főszabály szerint tilos az egészségre vonatkozó állítások alkalmazása.

143. A kivételek rendeletben rögzített konjunktív feltételei, hogy

- azok a II. fejezetben foglalt általános követelményeknek megfeleljenek,
- a IV. fejezetben foglalt különös követelményeknek megfeleljenek,
- azokat a rendelettel összhangban engedélyezzék,
- azok a 13. és 14. cikkben meghatározott engedélyezett állítások listáján szerepeljenek,
- figyelemmel a 28. cikk (5) és (6) bekezdésében leírt kitételekre is.

144. Az 1924/2006/EK rendelet II. fejezete 5. cikk (1) bekezdése ismerteti azokat az általános követelményeket, amelyek teljesülése esetén a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások alkalmazása megengedett.
- a) általánosan elfogadott tudományos bizonyítékok igazolják, hogy az állítás tárgyát képező tápanyag vagy egyéb anyag jelenléte, hiánya vagy csökkentett mennyisége az ételmiszerben vagy ételmisszer csoportban bizonyítottan kedvező táplálkozási vagy élettani hatással bír;
  - b) azt a tápanyagot vagy egyéb anyagot, amelyre az állítás vonatkozik:
    - i. a késztermék a közösségi jogszabályokban meghatározottak szerint jelentős mennyiségben tartalmazza, vagy – ilyen szabályozás hiányában – olyan mennyiségben tartalmazza, amely az állítás szerint általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokkal igazolt táplálkozási vagy élettani hatást eredményez; vagy
    - ii. a termék nem tartalmazza, vagy olyan, csökkentett mennyiségben tartalmazza, amely az állítás szerint általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokkal igazolt táplálkozási vagy élettani hatást eredményez;
  - c) adott esetben az állításban szereplő tápanyag vagy egyéb anyag a szervezet számára hasznosítható formában van jelen;
  - d) a termékből ésszerűen várhatóan elfogyasztható mennyiség az állításban szereplő tápanyagból vagy egyéb anyagból a közösségi jogszabályokban meghatározottak szerint jelentős mennyiséget tartalmaz, vagy - ilyen szabályozás hiányában - olyan mennyiséget tartalmaz, amely az állítás szerint általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokkal igazolt táplálkozási vagy élettani hatást eredményez;
  - e) esettől függően a III. (tápanyag-összetételre vonatkozó állítások), illetve IV. (egészségre vonatkozó állítások) fejezetben meghatározott különös feltételek teljesülnek.
145. Az 1924/2006/EK rendelet 13. cikkének (1) bekezdése szerint az egészségre vonatkozó olyan állítások, amelyek az alábbiak leírását vagy említését tartalmazzák:
- a) a tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében; vagy
  - b) pszichés állapot és magatartás; vagy
  - c) a 96/8/EK irányelv sérelme nélkül, a fogyás vagy testtömegkontroll, illetve az éhségérzet csökkentése vagy a jóllakottság érzésének növelése, vagy az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentése,
- és amelyeket feltüntetnek a (3) bekezdésben meghatározott listán, a 15-19. cikkben megállapított eljárások lefolytatása nélkül is alkalmazhatók, amennyiben:
- i. általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapulnak; és
  - ii. az átlagos fogyasztó számára jól érthetőek.
146. Az 1924/2006/EK rendelet 13. cikkének (3) bekezdése szerint a Bizottság a Hatósággal folytatott konzultációt követően – legkésőbb 2010. január 31-ig – a 24. cikk (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően elfogadja az engedélyezett állítások (1) bekezdésben említett közösségi listáját és az állítások alkalmazására vonatkozó valamennyi szükséges feltételt.
147. Az 1924/2006/EK rendelet 28. cikkének (5) bekezdése szerint a 13. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett, egészségre vonatkozó állításokat - a 24. cikkben említett védintézkedések elfogadásának sérelme nélkül - e rendelet hatálybalépése időpontjától a 13. cikk (3) bekezdésében említett lista elfogadásáig lehet alkalmazni az ételmisszeripari vállalkozók saját felelőssége mellett, feltéve, hogy az állítások megfelelnek e rendeletnek és a rájuk vonatkozó hatályos nemzeti rendelkezéseknek

148. A 2012. december 14-től alkalmazandó 432/2012/EU rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében az élelmiszerekkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó állítások 1924/2006/EK rendelet 13. cikkének (3) bekezdésében említett listáját az 432/2012/EU rendelet melléklete tartalmazza. Az 1. cikk (2) bekezdése értelmében az (1) bekezdésben említett, egészségre vonatkozó állítások a mellékletben megállapított feltételekkel alkalmazhatók élelmiszerekre.

Az 1169/2011/EU rendelet releváns rendelkezései

149. Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 25. §-ának (3) bekezdése értelmében az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1), (3) és (4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására az Fttv. meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.

150. Az 1169/2011/EU rendelet 7. cikkének (1) bekezdése értelmében az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatás nem lehet megtévesztő, különösen:

a) az élelmiszer jellemzői és különösen annak jellege, azonossága, tulajdonságai, összetétele, mennyisége, eltarthatósága, származási országa vagy eredetének helye, előállításának vagy termelésének módja tekintetében;

b) az élelmiszer olyan hatással vagy tulajdonsággal való felruházása révén, amellyel az nem rendelkezik.

151. Az 1169/2011/EU rendelet 7. cikkének (3) bekezdése alapján az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatás a természetes ásványvizekre és a különleges táplálkozási célú élelmiszerekre vonatkozó uniós jogi rendelkezésekben foglaltak figyelembevételével nem tulajdoníthat az élelmiszereknek emberi betegségek megelőzésére, kezelésére vagy gyógyítására vonatkozó tulajdonságokat, és ilyen tulajdonságokra nem is utalhat.

A Tpv. releváns rendelkezései

152. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló eljárásra az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel a Gazdasági Versenyhivatal eljárása tekintetében a Tpv. rendelkezéseit kell alkalmazni.

153. Az eljáró versenytanács határozatában a Tpv. 76. §-a (1) bekezdésének

e) pontja értelmében megállapíthatja a jogsértés tényét,

i) pontja értelmében elrendelheti a jogsértő tájékoztatással kapcsolatban helyreigazító nyilatkozat közzétételét,

j) pontja értelmében megállapíthatja, hogy a magatartás nem jogsértő,

h) pontja szerint jogsértés megállapítása esetén kötelezettséget írhat elő,

k) pontja értelmében bírságot szabhat ki.

154. Az eljáró versenytanács a Tpv. 78. §-a (1) bekezdésének a) pontja értelmében bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozó jogsértő magatartást valósít meg. Az (1b) bekezdés értelmében a bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve azon - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoport a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A vállalkozások társulásával szemben kiszabott bírság összege legfeljebb a tagvállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet.

155. A Tpv. 78. §-ának (2) bekezdése értelmében a bírság legmagasabb összegének meghatározásakor a nettó árbevételt a határozat meghozatalát megelőző üzleti évre vonatkozó éves beszámoló vagy

egyszerűsített éves beszámoló alapján kell meghatározni. A Tpv. 78. §-ának (3) bekezdése szerint a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására, gyakoriságára - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a végső üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

A Ket. releváns rendelkezései

156. A Tpv. – jelen versenyfelügyeleti eljárás indulásakor hatályos – 44. §-ának (1) bekezdése értelmében a versenyfelügyeleti eljárásra – a Tpv. eltérő rendelkezése hiányában – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni az ott meghatározott kivételekkel. A Ket. 13. §-a (2) bekezdésének e) pontja alapján a Ket. rendelkezéseit a versenyfelügyeleti eljárásban csak akkor kell alkalmazni, ha az ügyfajta vonatkozó törvény eltérő szabályokat nem állapít meg.

VIII.

Jogi értékelés

Hatáskör és illetékesség

157. A vizsgált tájékoztatások gazdasági reklámnak minősülnek, élelmiszerre vonatkoznak és természetes személy fogyasztóknak szólnak. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a Gazdasági Versenyhivatal jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.

158. Az Fttv. 11. §-ának (2) bekezdése alapján a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha a) a kereskedelmi gyakorlat országos mediaszolgáltatást végző mediaszolgáltatón keresztül valósul meg, b) a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg.

159. A jelen ügyben a gazdasági verseny érdemi érintettsége fennáll, tekintettel arra, hogy a kereskedelmi kommunikáció országos mediaszolgáltatás végző mediaszolgáltatón keresztül, valamint országos terjesztésű időszakos lapban jelent meg. Így az Fttv. 11. § (2) bekezdésének a) és b) pontjai alapján az eljárás a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozik.

160. Az Fttv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint az Fttv.-ben meghatározott hatóság jár el az e törvény szerinti eljárásban akkor is, ha külön törvény vagy kormányrendelet, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály vagy az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezésének megsértése tekintetében külön törvény vagy kormányrendelet így rendelkezik. Az ilyen eljárásban az eljáró hatóság vizsgálja mind az e törvény, mind pedig a külön törvény vagy kormányrendelet, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály, illetve az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezéseinek megsértését.

161. Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése értelmében az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1), (3) és (4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására az Fttv. meghatározott hatóság jogosult.

162. A Gazdasági Versenyhivatal illetékességét a Tpv. 46. §-a állapítja meg.

Az érintett fogyasztó, célcsoport

163. Az eljáró versenytanács egyetért az Innovelle azon előadásával, hogy a termék kereskedelmi kommunikációja általában azon átlagfogyasztókat szólítja meg,⁷⁰ akik aktív, egészségtudatos életet kívánnak élni és ennek érdekében mindent megtesznek. A reklámokban az egészségtudatos fogyasztó nem beteg, nem panaszára keres megoldást, hanem teljes életet él (mozog, családjával tölti idejét, lelkileg kiegyensúlyozott), amelyhez hozzátartozik az egészségtudatos gondolkodás is. Tehát a reklámok címzettje nem a beteg, hanem az egészséges ember.
164. Az Innovelle kiemelte,⁷¹ hogy a CalciTrio célközönségét mindenkor azon fogyasztók képezik, akik azon célból keresnek étrend-kiegészítő készítményt, hogy csontjaikat erősítsék, ezáltal későbbi egészségügyi problémák bekövetkezését megelőzzék.
165. A fentiekre is figyelemmel a jelen ügyben vizsgált kereskedelmi gyakorlat célcsoportja nem tekintendő sérülékenynek, kiszolgáltatottnak, így az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése alapján a vizsgált kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását szükséges nézni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el.

A fogyasztó ügyleti döntése

166. A fogyasztó ügyleti döntésének vizsgálatára az Innovelle magatartásának Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pontja szerinti értékelése kapcsán van szükség. Az értékelés szempontjából relevanciával bíró ügyleti döntés meghozatala egy folyamat, amelynek nem csak az egészét, hanem egyes szakaszait is védi az Fttv. Ez a folyamat a fogyasztók figyelmének felkeltését is magában foglalja, így ez a mozzanat sem történhet tisztességtelen módon. Nem csak az olyan magatartás lehet jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan magatartás, amely érdemben kihatással van a folyamatra - ideértve a figyelem felkeltését is. Így kifogásolható már önmagában az a körülmény is, hogy a tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat hatására a fogyasztó pl. felveszi a kapcsolatot a vállalkozással, hiszen így a vállalkozás „meggyőzheti” a fogyasztót, „ráveheti” a vállalkozás számára előnyös döntés meghozatalára.
167. A vizsgálattal érintett termék esetében a fogyasztók figyelmének felkeltése a vizsgált állítások közzétételkor történt meg. Az Fttv. értelmében a figyelemfelkeltés kapcsán hozott döntés is ügyleti döntésnek minősül, mert a fogyasztó a kereskedelmi gyakorlat üzenetének hatására felkutatja a kínált termékeket, lehetőségeket és a kommunikációnak a termékeknek tulajdonított jótékony, egészségre gyakorolt és egyéb hatásaira vagy jellemzőire vonatkozó üzenete miatt dönt a termék megvásárlása mellett.
168. Az Fttv. melléklet 11. pontjában szereplő magatartás esetében a fogyasztó ügyleti döntésének vizsgálata nem szükséges, mivel a mellékletben meghatározott kereskedelmi gyakorlatok a törvény erejénél fogva tisztességtelenek, semmilyen további külön feltételnek nem kell teljesülnie, így az sem vizsgálandó, hogy a gyakorlat befolyásolta-e az ügyleti döntést, mivel ezt a jogalkotó már feltételezte e magatartások vonatkozásában. Ezekben az esetekben (ahogyan a 1169/2011/EU rendelet 7. cikkének értékelése körében is) tehát a jogsértés megállapításához csak azt kell vizsgálni, hogy az összes tényállási elem megvalósult-e.

Az eljárás tárgya

169. A jelen ügyben egyrészt az érintett – étrend-kiegészítő – termékkel kapcsolatos egyes (egészségre vonatkozó hatás, tápanyag-összetételre vonatkozó, illetve piacelsőségi) állítások jogszerűségének a vizsgálatára, másrészt annak az értékelésére került sor, hogy egyes kereskedelmi célú megjelenések

---

⁷⁰ VJ/64-8/2016. számú irat

⁷¹ VJ/64-49/2016. számú irat

esetében egyértelműen kiderült-e azok fizetett jellege. Értelemszerűen más vizsgálendő az első, és más a második tényállás esetében.

170. A „nemzetközi ajánlások alapján megnövelt D-vitamin tartalom” állítás a termék összetételére, a „kiváló felszívódású”, „a kalciumnak nem az erekben van a helye, hanem a csontokban”, „leghatékonyabb a természetes menakinon-7 típusú, mert nagyon jól felszívódik, 6-szor jobban, mint a szintetikus”, „a természetes MK-7 nagyon jól felszívódik (6-szor jobban, mint az MK-4)”, „A természetes nagyon jól felszívódik (6-szor jobban, mint a szintetikus)” állítások a termék egészségre vonatkozó hatására, a „40 év feletti nők kedvence” állítás a termék piaci helyzetére (piacelsőségére) irányulnak.
171. A vizsgált kereskedelmi gyakorlatok összüzenete az, hogy az egészséges csontok érdekében nem elégséges a kalcium bevitele, a kiváló felszívódáshoz és így a kalcium hatékony beépüléséhez D- és K2-vitamin is kell, amelyeket a jelen ügyben érintett termék is tartalmaz.

A termék összetételére vonatkozó állítás

172. Figyelemmel arra, hogy az 1924/2006/EK rendelet értelmében tápanyag-összetételre vonatkozó állítás bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer bizonyos, a táplálkozásra nézve különösen kedvező tulajdonságokkal rendelkezik azon tápanyagok következtében, amelyeket növelt mértékben tartalmaz, a „nemzetközi ajánlások alapján megnövelt D-vitamin tartalom” a termék tápanyag-összetételére vonatkozó állításnak minősül.
173. Az OGYÉI szakvéleménye szerint a megnövelt D-vitamin bevitel jelentősége az utóbbi években valóban megnőtt, ezt számos tudományos munka is alátámasztja. Megállapítható továbbá, hogy az Innovelle is csatolt be bizonyítékokat a D-vitamin megnövekedett szerepére vonatkozóan. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint azonban a vizsgált állítás esetében nem ennek van elsődleges jelentősége, hanem annak, hogy mit ígér az állítás és az ígéretnek milyen igazolási kötelezettsége van. A vizsgált kereskedelmi gyakorlatokban egyértelműen megjelenik, hogy az egészséges csontok fenntartásához mindhárom összetevőre szükség van (amely üzenetet az eljáró versenytanács alapvetően az egészségre vonatkozó állítások körében értékeli), azonban azt közvetve sem mondja, hogy ehhez nem a D-vitamin tartalom, hanem a megnövelt D-vitamin tartalom járulhat hozzá, illetve hogy ez a megnövelt tartalom milyen egyéb előnnyel jár a szervezet számára.
174. Figyelemmel arra, hogy a termék összetétele (D-vitamin tartalma) kapcsán nem merült fel, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlat valótlan információt tartalmazna, illetve a kommunikáció nem mond a D-vitamin tartalom kapcsán sem olyan egyéb, akár a tápanyag-összetételre vonatkozó, akár egészségre vonatkozó hatásállítást, amely a tényleges tápanyag-összetételre tekintettel kifogásolható lenne, az eljáró versenytanács megállapítja, hogy ezen állítással az eljárás alá vont nem sértette meg az 1169/2011/EU rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében foglaltakat, illetve nem valósította meg az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat, így nem sértette meg az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

A termék egészségre vonatkozó hatásainak állításai

175. Ahogyan fent már utalt rá az eljáró versenytanács, a jelen ügyben vizsgált kereskedelmi gyakorlat főüzenete, hogy az egészséges csontok fenntartása érdekében nem pusztán kalcium bevitelre, hanem a minél jobb hasznosulás érdekében az érintett termék mindhárom alapvető összetevőjére szükség van. Figyelemmel arra, hogy a felszívódásra, a hasznosulásra vonatkozó előnyös jellemzők tulajdonképpen az egészséges csontozat fenntartására vonatkoznak, a vizsgált állítások [„kiváló felszívódású”, „a kalciumnak nem az erekben van a helye, hanem a csontokban”, „leghatékonyabb a természetes menakinon-7 típusú, mert nagyon jól felszívódik, 6-szor jobban, mint a szintetikus”, „a természetes MK-7 nagyon jól felszívódik (6-szor jobban, mint az MK-4)”, „A természetes nagyon jól felszívódik (6-szor jobban, mint a szintetikus)"] egészségre vonatkozó hatás-állításoknak tekintendők.

176. Az eljáró versenytanács nem azt vizsgálta a jelen esetben, hogy az egyes állítások valósak-e önmagukban, hanem azt, hogy azok az ágazati jogszabályok szerint alkalmazhatóak-e, azokat a szakhatóság – jelen esetben az Európai Unió Bizottsága – engedélyezte-e, jóváhagyta-e, értékelte-e egyáltalán.
177. A fogyasztók alapvetően többféle termék-kategóriába tartozó, különböző minőségű fogyasztási cikkekkel, szolgáltatásokkal találkozhatnak a különböző piacokon. Azonban általánosságban elmondható, hogy ahhoz, hogy bármely termék vagy szolgáltatás gyógyhatással népszerűsíthető legyen, megfelelően és szigorú (tudományos, klinikai) keretek között igazolni kell az érintett piaci szereplőknek a hatásokat. Amennyiben nem állítana fel a szabályozás és a jogalkalmazás szigorú, minden vállalkozásra kiterjedő kereteket, azon piaci szereplők, akik jogszerűen forgalmazzák, minősítetik és reklámozzák termékeiket, jelentős piaci hátrányba kerülnének.
178. Szintén szigorú – bár termék-kategóriánként eltérő – elvárások szerint szükséges azt is igazolni, hogy egy termék egészségre vonatkozó vagy bármilyen más pozitív hatással rendelkezik. A hatások ugyanis alapvetően bizalmi jellemzők közgazdasági értelemben: a vásárló, felhasználó még a fogyasztást követően sem tud egyértelműen megbizonyosodni arról, hogy az elért eredmény minek köszönhető és hogy egyáltalán van-e eredmény, volt-e hatás.
179. Az a piaci szereplő tehát, aki valótlan, jogilag nem megfelelően igazolt hatásokat tulajdonít termékének, jogsértést követ el. Amennyiben ez a jogsértés az emberi egészséggel vagy a gyógyulással kapcsolatos különösen jelentős súlyúnak minősülhet.
180. Az eljáró versenytanács nem ismerteti részletesen a vonatkozó ágazati szabályozást, ugyanakkor utal arra, hogy az egyes piaci szereplőknek a kereskedelmi gyakorlatuk során az alábbi – az OGYÉI honlapján is kifejezetten tájékoztatósi céllal, a vállalkozások számára is összefoglalt – elvekre, rendelkezésekre is figyelemmel kell lennie:⁷²
- a 1924/2006/EK rendelete szabályozza az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat. A rendelet 2007. január 18-án lépett hatályba és 2007. július 1-től kell alkalmazni,
  - a rendelet hatálya kiterjed a teljes kereskedelmi kommunikációra, vagyis a végső fogyasztó felé felkínált élelmiszerekkel kapcsolatos tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokra, amelyeket
    - a termékek jelölése,
    - megjelenítése,
    - reklámozása során alkalmaznak, beleértve
    - az állításként értelmezhető kereskedelmi-, márka-, és fantázianeveket is;
  - a rendelet alkalmazásában
    - az állítás az olyan közlés vagy ábrázolás – beleértve a képi, grafikus vagy jelképes ábrázolás bármely formáját –, amely a közösségi vagy nemzeti jogszabályok szerint nem kötelező, és amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer különleges jellemzőkkel rendelkezik;
    - az egészségre vonatkozó állítás bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van;

⁷² https://www.ogyei.gov.hu/egeszsegre_vonatkozo_allitasok/

- a rendelet értelmében csak engedélyezett állítások alkalmazhatók, az állításokkal szemben megfogalmazott alapvető követelmény, hogy azok
  - nem vezethetik félre a fogyasztót,
  - nem ösztönözhetnek túlzott élelmiszerfogyasztásra,
  - nem kelthetnek kétséget más élelmiszerek fogyaszthatósága iránt,
  - nem kelthetnek félelmet a fogyasztóban,
  - nem sugallhatják azt, hogy a kiegyensúlyozott és változatos étrend nem biztosít megfelelő mennyiségű tápanyagot.
- az állításokat általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokra kell alapozni, azokkal kell alátámasztani,
- az állítások tudományos igazolása az állítást alkalmazó élelmiszeripari vállalkozó feladata,
- az állítások csak abban az esetben alkalmazhatók, ha tápanyag, vagy egyéb biológiailag fontos anyag
  - jelenléte, hiánya, csökkent, vagy növelt mennyisége bizonyítottan előnyös táplálkozási vagy élettani hatással rendelkezik,
  - jelentős mennyiségben van jelen, illetve nincs jelen, csökkent, vagy növelt mennyiségben van jelen a késztermékben, illetve annak fogyasztott mennyiségében,
  - a szervezet számára hasznosítható formában van jelen,
- az állításokat a fogyasztó számára érthetően kell megfogalmazni,
- az állításoknak a fogyasztásra elkészített késztermékre kell vonatkozniuk,
- az egészségre vonatkozó állítások két csoportra oszthatóak: funkcionális állításokra (13. cikk) és a betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állításokra (14. cikk),
- a funkcionális állítások olyan állítások, amelyek az alábbiak leírását vagy említését tartalmazzák:
  - a tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében, vagy
  - pszichés állapot és magatartás, vagy
  - fogyás vagy testtömeg-kontroll, illetve az éhségérzet csökkentése vagy a jóllakottság érzés növelése, vagy az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentése.
- a tagállamok 2008. január 31-ig a Bizottság rendelkezésére bocsátották az általános tudományos ismereteken alapuló egészségre vonatkozó állítások listáját a rájuk vonatkozó feltételekkel és a vonatkozó tudományos alátámasztásra való hivatkozásokkal együtt,
- a Bizottság 2012-ben fogadta el a fenti állítások engedélyezett közösségi listáját (432/2012/EU rendelet),
- a listára nem benyújtott, újonnan felfedezett tudományos bizonyítékokon alapuló és/vagy védett adatokat tartalmazó 13. cikk (5) bekezdés szerinti funkcionális egészségre vonatkozó állításokat, továbbá a betegségek kockázatának csökkentésével, valamint a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos állításokat a rendeletben szabályozott engedélyezési eljárást követően lehet alkalmazni,
- Magyarországon a kérelmet az OGYÉI-hez, mint kompetens hatósághoz kell benyújtani.

181. A vizsgált magatartással kapcsolatos joggyakorlat értelmében

- betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonság élelmiszernek, illetve étrend-kiegészítőnek nem tulajdonítható,
  - tápanyag-összetételre vonatkozó állítás kizárólag a jogszabályi előírások szerint tehető egy élelmiszerrel kapcsolatban,
  - betegségek kockázatának csökkentésével vagy a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos egészségre vonatkozó állítás élelmiszerrel, étrend-kiegészítővel összefüggésben csak abban az esetben alkalmazható, ha az a jogszabályok szerinti külön eljárásban engedélyezésre kerül,
  - nem a betegségek kockázatának csökkentésével vagy a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos egészségre vonatkozó állítás élelmiszer, illetve étrend-kiegészítő vonatkozásában történő alkalmazására csak a jogszabályok, s különösen a 1924/2006/EK rendelet által rögzített feltételek szerint, az azokban megszabott eljárásrend tiszteletben tartásával van lehetőség,
  - a 1924/2006/EK rendelet (illetve a 432/2012/EK rendelet) rendelkezéseiből következően az élelmiszerek vonatkozásában az egészségre vonatkozó állítások generálisan tiltottak, kivéve, ha azok a 1924/2006/EK rendeletben meghatározott konjunktív feltételeknek megfelelnek és az engedélyezett állítások listáján szerepelnek.
182. Az élelmiszerekkel kapcsolatban alkalmazott állítások vállalkozások általi igazolására a jogszabályi tilalmak, korlátok között kerülhet sor. Egy állítás Gazdasági Versenyhivatal előtti eljárásban történő igazolása nem vezethet olyan eredményre, amely (következményeit is tekintve) ellentétes a vonatkozó ágazati jogi szabályozással. Ennek megfelelően egy, a Gazdasági Versenyhivatal előtt folyamatban lévő eljárás nem eredményezheti, hogy az élelmiszernek egészségre vonatkozó állítás lenne tulajdonítható a jogszabályok által rögzített feltételek teljesülésének hiányában, a jogszabályokban megszabott eljárásrend tiszteletben tartásának mellőzésével. Így a vállalkozásnak a Gazdasági Versenyhivatal előtti eljárásban az igazolási kötelezettség elsősorban arra terjed ki, hogy az állítás alkalmazására a jogszabályi előírásokkal összhangban került sor.
183. Egészségre gyakorolt jótékony, kedvező hatása annak a terméknek van, amely képes az életműködés zavartalanságára, az egészségre kedvező hatást gyakorolni, amely hozzájárul a normál állapothoz. Az egészségre gyakorolt hatás-állítások azt sugallják a fogyasztónak, hogy a termék használata és az egészség között összefüggés van, de nem állítják azt, hogy a termék alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására.
184. Az egyes egészségre vonatkozó hatás-állítások jogszerű alkalmazásához az Innovelle-nek tehát azt kellett bizonyítékokkal alátámasztani a versenyfelügyeleti eljárásban, hogy az általa alkalmazott, az adott ügyben vizsgált egészségre vonatkozó állítások
- az Európai Bizottság által engedélyezett [az 1924/2006/EK rendelet 13. cikk (3) bekezdésében meghatározott] közösségi listán szerepelnek, vagy
  - az Európai Bizottság által még nem értékelt állítások esetén az EFSA által kezelt ún. konszolidációs listán szerepelnek, vagy
  - amennyiben az állítás sem a közösségi, sem a konszolidációs listán nem szerepel, a vállalkozás egyedi kérelem benyújtásával az állítás listára történő felvételét kérte, az 1924/2006/EK rendelet 15. és 18. cikkében foglalt előírások szerint, és azt az Európai Bizottság elfogadta, vagy az átmeneti rendelkezések szerint az értékelés még folyamatban van.⁷³

⁷³ Elutasító bizottsági határozat esetén a határozat meghozatalától számított további hat hónapig alkalmazható.

A „kiváló felszívódású” állítás

185. A „kiváló felszívódású” állítással kapcsolatban megállapítható, hogy az a termékre vonatkozó általános állítás, így csak abban az esetben közölhető, ha engedélyezett (összetevőhöz kapcsolódó) egyedi állítás is kíséri. Az állítás ugyan nem teszi egyértelművé, hogy a kalcium vagy más tápanyagok kiváló felszívódása minek, mely összetevőnek köszönhető (azaz már önmagában ettől jogsértő lehet a kereskedelmi gyakorlat), azonban az is megállapítható, hogy a termék összetevői a kalcium, a D3-vitamin és a K2-vitamin, amely összetevőkre vonatkozóan az Európai Bizottság által elfogadott ún. közösségi lista kizárólag a kalcium vonatkozásában tartalmaz engedélyezett állításokat (a D3-vitamin és a K2-vitamin esetében nincs elfogadott állítás, csak általában a D- és K-vitaminra), azonban azok egyike sem utal a kiváló felszívódásra.
186. Az eljáró versenytanács megjegyzi továbbá, hogy
- egyes kereskedelmi gyakorlatokban nem D3-vitaminra történik utalás, hanem D-vitaminra és
  - az Európai Bizottság, illetve az EFSA egyes hatások tekintetében külön kezeli a D3-vitaminra és a K2-vitaminra vonatkozó állításokat a D-vitaminra és a K-vitaminra vonatkozó állításoktól,
  - az eljárás alá vont azonban csak az eljáró versenytanács kifejezett felhívására nyilatkozott azzal kapcsolatban, hogy a D-vitaminra és a K-vitaminra elfogadott állítások alkalmazandóak a D3-vitaminra és a K2-vitaminra is.⁷⁴
187. Az eljáró versenytanács áttekintette a D-vitaminra és K-vitaminra alkalmazható állításokat is. A 32. pont szerinti összegzés értelmében az alábbi állítások alkalmazhatóak az érintett összetevők és az egészséges (azaz normál csontozat) vonatkozásában:
- a kalcium szükséges a normál csontozat fenntartásához,
  - a K-vitamin részt vesz a normál csontozat fenntartásában,
  - a D-vitamin hozzájárul az egészséges csontozat fenntartásához és a kalcium normál felszívódásához/hasznosulásához.
188. Egyértelműen megállapítható tehát, hogy a normál/egészséges csontozat fenntartásához mindhárom tápanyag hozzájárul (ezen egészségre vonatkozó hatásra nem is terjed ki a jelen versenyfelügyeleti eljárás, mert ezen állítással kapcsolatban nem is volt jogsértés valószínűsíthető – feltételezve hogy egyebekben az alkalmazási feltételek fennállnak), azonban a kalcium (vagy a két vitamin) felszívódása és hasznosulása tekintetében pusztán a D-vitamin kapcsán lenne alkalmazható állítás – azonban csakis a normál, nem pedig a kiváló vagy bármilyen oknál fogva különösen kedvező/hatékony felszívódás/hasznosulás tekintetében.
189. A rendelkezésre álló információk alapján tehát megállapítható, hogy „kiváló felszívódás”-ra utaló állítás egyrészt nem szerepel az engedélyezett állítások között, másrészt engedélyezett egyedi állítás sem kíséri. Megállapítható továbbá, hogy az Innovelle arra vonatkozóan nem nyújtott be bizonyítékot, amely szerint egyedi kérelemmel fordult volna az Európai Bizottság felé az állítással kapcsolatban. Így az állítás jogszerűen nem alkalmazható.
190. Az eljáró versenytanács az Innovelle által benyújtott bizonyítékokat (a termék összetevőjének gyártójával folytatott levelezés, szakvélemények) önmagukban nem tudja elfogadni, hiszen a Gazdasági Versenyhivatal eljárása nem vezethet az EFSA, illetve az Európai Bizottság eljárásával ellentétes eredményre. Az állítás szakmai szempontból történő értékelését az EFSA végzi el, az állítás alkalmazhatóságáról pedig az Európai Bizottság dönt.

⁷⁴ Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy álláspontja szerint ezzel az elhatárolással éppen egy olyan kérdéstről van szó, amely egy jól működő megfelelési programban egyértelműen felmerülhet megválaszolásra, kezelésre váró témaként.

191. Az Innovelle maga is elismerte, hogy a felszívódásra vonatkozó állítás egészségre vonatkozó állításnak minősül és erre tekintettel csak engedélyezést követően alkalmazható.
192. A fentiek alapján az egészségre gyakorolt hatást megfogalmazó „*kiváló felszívódású*” állítással az Innovelle megsértette az 1169/2011/EU rendelet 7. cikkének (1) bekezdésének b) pontjában foglaltakat, valamint megvalósította Fttv. 6. §-ának (1) bekezdés b) pontjának bj) alpontjában foglaltakat, és ezzel megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

Az „a kalciumnak nem az erekben van a helye, hanem a csontokban” állítás

193. Az „*a kalciumnak nem az erekben van a helye, hanem a csontokban*” állítás azt sugallja, hogy az érintett termék – szemben más, kalcium tartalmú termékekkel – nem pusztán a véráramba, az erekbe, hanem a csontokhoz juttatja el a kalciumot, így ezen állítás is alapvetően a kedvezőbb/hatékonyabb felszívódással, hasznosulással kapcsolatos egészségre vonatkozó állítás – ilyen állítás azonban (lásd a fentieket) nem található az összetevők körében engedélyezett állítások között, így ezen állítással is megsértette az Innovelle a 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdésének b) pontjában foglaltakat, valamint az Fttv. 6. §-a (1) bekezdése b) pontjának bj) alpontjában foglaltak megvalósításával megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

A K2-vitamin felszívódásával kapcsolatos állítások

194. A K2-vitaminnal kapcsolatban tett, hatékony felszívódással kapcsolatos állítások [„*leghatékonyabb a természetes menakinon-7 típusú, mert nagyon jól felszívódik, 6-szor jobban, mint a szintetikus*”, „*a természetes MK-7 nagyon jól felszívódik (6-szor jobban, mint az MK-4)*”, „*A természetes nagyon jól felszívódik (6-szor jobban, mint a szintetikus)*”] kapcsán is elmondható, hogy a rendelkezésre álló információk alapján megállapítható, hogy a K2 vitaminra vonatkozóan engedélyezett állítás nem szerepel a közösségi listán. Az állítás az EFSA listán sem szerepel. Megállapítható továbbá, hogy az Innovelle arra vonatkozóan nem nyújtott be bizonyítékot, amely szerint egyedi kérelemmel fordult volna az Európai Bizottság felé az állítással kapcsolatban. Figyelemmel továbbá az OGYÉI szakvéleményében foglaltakra is, amely szerint a felszívódással kapcsolatos állítások egészségre gyakorolt hatást megfogalmazó állításnak minősülnek, és engedélyeztetést követően alkalmazhatóak, megállapítható, hogy az állítás jogszerűen nem alkalmazható (arra is figyelemmel, hogy még a K-vitamin tekintetében sincs felszívódást érintő, engedélyezett állítás)
195. A fentiek alapján az Innovelle az előző pont szerint, K2-vitaminra vonatkozó egészségre gyakorolt hatást megfogalmazó állításokkal megsértette a 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdésének b) pontjában foglaltakat, valamint az Fttv. 6. §-a (1) bekezdése b) pontjának bj) alpontjában foglaltak megvalósításával megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

Piacelsőségi állítás - „40 év feletti nők kedvence”

196. Egy mindennapi fogyasztású cikk esetében, amely a kommunikáció szerint a „*népszerűségét annak köszönheti, hogy kalcium mellett természetes K2-vitamint és D-vitamint tartalmaz*” a „*kedvenc*” jelző a fogyasztói értelmezés szerint arra utal, hogy egy meghatározott választékon belül ezt a terméket választják (vásárolják, illetve használják) a legtöbben. Tehát a „*kedvenc*” jelző nem egy szubjektív elemre utal, hanem a forgalomban megnyilvánuló, igazolható fogyasztói preferenciákra (a legtöbben ezt a terméket választják). Az ilyen típusú jelzők – mivel a többi fogyasztó megalapozott választását, bizalmát sugallják – alkalmasak arra, hogy a fogyasztók figyelmét, érdeklődését felkeltsék a termék iránt (hiszen sok ember nem tévedhet). Egy termék piaci pozíciója kétségtelenül fontos, lényeges jellemző.
197. Az Innovelle által megküldött iratok alapján megállapítható, hogy a kifogásolt állítást 2015. szeptember 1. és 2015. november 11. között alkalmazta az Innovelle a filmtabletta termékére vonatkozóan. Az eljárás alá vont előadása szerint végzett ugyan kérdőíves felmérést a filmtabletta termékkel kapcsolatban, azonban azt elismerte, hogy nem volt elég körültekintő a kereskedelmi kommunikáció

kialakítása során, így csak az eljárás megindítását követően észlelte a hiányosságot és azt a körülményt, hogy az általa végzett felmérés a Gazdasági Versenyhivatal joggyakorlatának nem felel meg.

198. Az eljáró versenytanács álláspontja azonban az, hogy nemcsak a joggyakorlatnak mond ellent a felmérés értelmezése (és kommunikálása), hanem a legegyszerűbb logikának is, hiszen valójában semmilyen kapcsolat nem igazolható a személyes beszélgetéseken alapuló reklám-tesztek és a kereskedelmi gyakorlatban megjelenő, tényleges, keresleti jellemzőkkel igazolt választási preferenciára utaló állítás között.

199. Ebben a körben az eljáró versenytanács elsődlegesen kiemeli, hogy

- az eljárás alá vont felmérése idején (2015 első felében) az érintett tablettá még éppen csak bevezetésre került (2015. áprilisban), így a fogyasztók nem rendelkeztek megfelelő tapasztalattal – pl. a hatásokat illetően,
- a megkérdezett személyek valamilyen versenytársi terméket használtak,
- a mélyinterjúk során a fogyasztói igényeket, a keresleti jellemzőket is felmérték a bemutatott reklámokkal kapcsolatos vélemények mellett – így nem a kereskedelmi gyakorlat alapult a felmérésen, hanem fordítva: a kereskedelmi gyakorlat épült olyan üzenetekre, amelyeket a felmérés szerint lényegesnek, fontosnak találnak a fogyasztók,
- a beszélgetésekben a jelen versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált termékkel kapcsolatos véleményekről nem volt szó egyáltalán,
- a kutatás pusztán azt támasztotta alá, hogy a megkérdezett fogyasztók számára a reklámok üzenete vonzó volt, azaz a kereskedelmi gyakorlat alkalmas lehetett arra, hogy a hatására a fogyasztók megvegyék a reklámokban szereplő terméket.

200. Az eljárás alá vont által hivatkozott „Év Terméke Díj 2017”⁷⁵ kapcsán szükséges továbbá kiemelni, hogy

- a piackutatásra a kifogásolt állítás alkalmazását követően került sor,
- a kutatás csak a később piacra kerülő, a felmérés idején még innovációnak számító pezsgőtablettá termék attraktivitására vonatkozott, a filmtablettá termékre nem,
- a kutatásban csak két termék vett részt (ugyan maga az eljárás alá vont is számos versenytársi terméket azonosított), így csak egy másik termékhez és nem minden más hasonló termékhez képest értelmezhető a preferencia, miközben az állítás a teljes piacra utal,
- a termékeket ténylegesen kipróbáló fogyasztó elégedettségében csak minimális az eltérés,
- az Év Terméke Díj koncepcióra figyelemmel olyan termékekről van szó, amelyek vagy újak vagy érdemi innovációt is tartalmaznak, így hosszú távú fogyasztói elégedettség felmérése nem életszerű ezekkel a tesztekkel.

201. A fentiekre tekintettel az Innovelle által alkalmazott „40 év feletti nők kedvence” piacelsőségi állítás nem nyert igazolást, valótlan állításként pedig (éppen az eljárás alá vont felmérése alapján is) alkalmas volt a termékkel kapcsolatos üzleti döntés torzítására, ezért az állítás alkalmazásával az eljárás alá vont megvalósította az Fttv. 6. §-a (1) bekezdése b) pontjában foglaltakat és ezáltal megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

Szerkesztői tartalomnak álcázott reklám

202. A Gazdasági Versenyhivatal nyomtatott sajtótermékekben megjelenő, szerkesztői tartalomnak látszó kereskedelmi kommunikációk megítélésével kapcsolatos gyakorlata, jogértelmezése régebb óta ismert

⁷⁵ VJ/64-96/2016. számú irat

lehet. A Versenytanács elvi jelentőségű döntései⁷⁶ között is számos megállapítás található az Fttv. mellékletének 11. pontjával kapcsolatban:

- Az újságok vonatkozásában a fogyasztók különbséget tesznek a reklámok és a reklámnak nem minősülő tartalom között. A fogyasztók számára felismerhetően reklámnak minősülő tartalom esetében a fogyasztók előtt ismert, hogy annak célja valamely vállalkozás vagy termék ismertségének megteremtése vagy növelése, a termék iránti kereslet felkeltése, a termék értékesítésének támogatása. Az e körbe nem sorolandó, ún. szerkesztői tartalom a fogyasztói ismeretek, tapasztalatok szerint semleges információközlést tartalmaz, amelynek elsődleges célja a tájékoztatás, a szórakoztatás, a vélemény-kifejezés, azaz világosan elkülönül egy vállalkozás érdekét szolgáló kereskedelmi kommunikációtól, reklámtól. A fogyasztói döntési folyamatra a reklámok és a reklámnak nem minősülő tartalmak eltérő módon képesek hatást gyakorolni, így például adott esetben az elfogulatlannak tűnő, egy adott áru vagy szolgáltatás kedvező tulajdonságait közvetlenül vagy közvetetten ismertető szerkesztői tartalom nagyobb meggyőző erővel bírhat, mint az értékesítésében érdekelt vállalkozás reklámja. Az Fttv. rendelkezéseinek értelmében ezért tilalmazott az olyan, valamely áru értékesítésének vagy más módon történő igénybevételének előmozdítását célzó, illetve azt eredményező vagy arra alkalmas kereskedelmi gyakorlat, amely annak révén alkalmas a fogyasztói döntési folyamat torzítására, hogy az áru értékesítésében érdekelt vállalkozás által nyújtott ellenszolgáltatás ellenében az írott vagy elektronikus médiában megjelenő tájékoztatás a vállalkozás ellenszolgáltatása által nem befolyásolt szerkesztői tartalom formáját ölti.
- Az Fttv. mellékletének 11. pontja körében az ellentételezés tényének van meghatározó jelentősége. Ha az ellentételezés ténye megállapítható, akkor lényegtelen, hogy a tájékoztatás milyen objektív tartalommal bír, mivel a jogsértés ettől függetlenül, a reklám álcázott volta révén valósul meg.
- A szerkesztői tartalomnak álcázott reklám ellenszolgáltatásának megvalósulása nemcsak akkor állapítható meg, ha a felek a közöttük létrejött megállapodásban vagy az általuk kibocsátott számlán, pénzügyi elszámolásukban stb. kifejezetten nevesítették a szerkesztői tartalomnak álcázott reklámért fizetendő ellenszolgáltatást. Az ellenszolgáltatás léte akkor is megállapítást nyer, ha
  - felek megállapodása magában foglalja a fogyasztók számára is felismerhető reklám mellett a szerkesztői tartalomnak álcázott reklámot is, s az ellenszolgáltatás egy összegben kerül megállapításra;
  - a reklámért fizetendő ellenértékből oly módon részesül kedvezményben a reklámozó (megbízottja), hogy a reklám egy része, így különösen a szerkesztői tartalomnak álcázott rész kapcsán „ingyenességben” állapotnak meg a felek;
  - a reklámért fizetendő ellenérték csak a fogyasztók számára is egyértelműen felismerhető reklámokra vonatkozóan és összegben kerül kiszámlázásra a hirdető felé.
- A jogsértés megállapításához nem szükséges annak vizsgálata, hogy milyen okok vezettek arra, hogy a támogatás ténye a kifogásolt megjelenésben nem került feltüntetésre.

203. A kereskedelmi kommunikációért fizetett ellenszolgáltatás tényének tehát az Fttv. mellékletének 11. pontja értelmében egyértelműen ki kell derülnie a fogyasztó számára, így a jogsértés akkor is megállapítható, ha az írott vagy elektronikus médiában ugyan kísérlet történik az arról való tájékoztatásra, hogy az adott vállalkozás ellenszolgáltatást nyújtott az adott kereskedelmi kommunikációval kapcsolatban, azonban ez a tájékoztatás nem oly módon valósul meg, hogy az egyértelműen közölje ezt a tényét a fogyasztóval.

---

⁷⁶http://www.gvh.hu/jogi_hatter/magyar_piacra_iranyado_szabalyozas/elvi_jelentosegu_dontesek?query=elvi+d%C3%B6nt%C3%A9sek

204. A jogsértés megállapításának nem feltétele, hogy a szerkesztői tartalomnak álcázott reklámban közvetlenül megjelenjen az értékesítendő áru. A jogsértés akkor is megállapítható, ha a szerkesztői tartalomnak álcázott reklámnak a tartalma a fogyasztók által is felismerhetően reklámként megjelenő kereskedelmi kommunikáció tartalmához kapcsolódik (ismert az a gyakorlat, hogy egy-egy összetevő vagy hatóanyag előnyeit ismertető, PR-jellegű cikk után olyan termék reklámja található, amelyben éppen a kiemelt összetevő vagy hatóanyag van).
205. Lényeges továbbá, hogy a szerkesztői tartalomnak álcázott reklám önmagában tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat, így nem szükséges vizsgálni azt, hogy a gyakorlat alkalmas lehetett-e az ügyleti döntés torzítására.
206. Az Innovelle – a Galenus kiadásában megjelent – Patika Magazin 2015. októberi, 2015. novemberi, 2016. januári, 2016. februári és 2016. márciusi számaiban a termékre vonatkozóan (PR-jellegű) szakmai cikkeket és hirdetéseket helyezett el. A benyújtott számlák⁷⁷ alapján megállapítható, hogy az Innovelle a CalciTrio termékreklám, illetve szakmai cikk megjelenéséért anyagi ellenszolgáltatást nyújtott a Galenusnak. A hirdetések mellett megjelenő PR-cikkeket dr. P.L. készítette az Innovelle megbízásából.
207. A versenyfelügyeleti eljárásban rendelkezésre álló információk⁷⁸ alapján megállapítható, hogy a PR cikkek megjelentetése úgy történik, hogy az Innovelle a cikkeket a Galenus részére megküldi, a kiadó pedig a szerkesztést és tördelést követően helyezi el a hirdetésre utaló feliratot. A rendelkezésre álló iratokból⁷⁹ ugyanakkor megállapítható, hogy a Patika Magazinban (annak 2015. októberi, 2015. novemberi, 2016. januári, 2016. februári és 2016. márciusi számaiban) megjelent cikkekben nincs semmilyen információ vagy magyarázat arra vonatkozóan, hogy az ellenszolgáltatás fejében, az Innovelle termékének népszerűsítésével kapcsolatban jelent meg. A cikkek mellett sem szerepel semmiféle jelölés, amely a cikkek támogatott voltára utalna, így a fogyasztókban az a kép alakul ki, hogy a cikkek független, szerkesztői tartalmak.
208. Az Innovelle tehát a Patika Magazinban megjelent hirdetési mellett közölt szerkesztői tartalomnak tűnő cikkeket ellenszolgáltatás fejében készítette, illetve a Patika Magazinban történő megjelenésért ellenszolgáltatást nyújtott, azaz a közölt tartalmat az áru értékesítésének előmozdítására használta, ez azonban nem tűnik ki egyértelműen a tartalomból vagy a fogyasztó számára egyértelműen felismerhető képi elemekből. A Galenus a Patika Magazin megjelentetésével ebben a magatartásban közreműködött azzal, hogy a kereskedelmi kommunikációt megismerhetővé tette.
209. Az Innovelle és a Galenus azáltal, hogy a Patika Magazin 2015. októberi, 2015. novemberi, 2016. januári, 2016. februári és 2016. márciusi számaiban megjelenő cikkek kapcsán nem jelölte egyértelműen, hogy azokat az Innovelle rendelte meg, illetve az Innovelle anyagi ellenszolgáltatást nyújtott azok megjelentetéséért, az Fttv. melléklete 11. pontjának megvalósításával megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat.
210. Az eljáró versenytanács kiemeli, hogy a magatartás megítélése során nem, csak a jogkövetkezmények, a magatartás súlyának meghatározása körében lehet annak relevanciája, hogy a mulasztásra milyen okból (pl. adminisztrációs hibából) került sor – amennyiben az adott ok igazolható (a jelen esetben azonban egyik eljárás alá vont sem igazolta, hogy mi volt/lehetett a mulasztás oka, miközben szándékos mulasztást az eljáró versenytanács sem valószínűsített).

Az eljárás alá vontak felelőssége

211. Az Fttv. az ún. „érdek-elvet” tekinti a felelősség megállapíthatósága alapjának. Az Fttv. értelmében elsődlegesen azon vállalkozások felelőssége állapítható meg a közzétett kereskedelmi gyakorlat tekintetében, amelynek az értékesítés, eladásösztönzés közvetlenül érdekében áll. Általánosságban

⁷⁷ VJ/64-14/2016. számú irat

⁷⁸ VJ/64-45/2016. számú irat

⁷⁹ VJ/64-27/2016. számú irat

elmondható, hogy a vállalkozások - a piac működési logikája szerint - szolgáltatásaikat ellenszolgáltatás fejében nyújtják, így elvileg több vállalkozásnak is fűződhet - a bevétel okán - egyidejűleg anyagi érdeke a kereskedelmi gyakorlathoz.

212. Az Innovelle esetében egyértelműen megállapítható minden vizsgált állítás és kereskedelmi gyakorlat kapcsán a vállalkozás anyagi érdekeltsége és az Fttv. 9. §-a szerinti felelőssége, hiszen a termék forgalmazásából, illetve értékesítéséből árbevétele származott, a vállalkozás alakította ki a reklámok és egyéb kommunikációk tartalmát.
213. A joggyakorlat értelmében továbbá (lásd pl. Vj/51/2010. számú versenyfelügyeleti eljárásban hozott döntést) az Fttv. mellékletének 11. pontja szerinti jogsértés megállapítása esetén a reklám közzetevőjének és a forgalmazójának, gyártójának a felelőssége is megállapítható egyidejűleg.
214. Az 1169/2011/EU rendelet 8. cikk (1) bekezdése szerint továbbá az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásért felelős élelmiszer-vállalkozó az a vállalkozó, akinek neve vagy cégneve alatt az élelmiszert forgalomba hozzák. Ugyanakkor az 1169/2011/EU rendelet 1. cikkének (3) bekezdése értelmében a rendelet valamennyi élelmiszer-vállalkozóra vonatkozik, függetlenül attól, hogy azok az élelmiszerlánc mely szakaszában működnek, amennyiben azok tevékenységei összefüggenek a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásával. Ebből az következik, hogy az élelmiszerlánc bármely szintjén lévő élelmiszer-vállalkozónak fennáll a felelőssége azért, hogy az általa az élelmiszerekkel kapcsolatban közölt tájékoztatások pontosak és a jogszabályi előírásoknak megfelelőek legyenek.
215. Figyelembe véve az Fttv. 9. §-a (1) bekezdésének rendelkezéseit és azon tényeket, hogy jelen esetben az Innovelle részesedett a termékek értékesítéséből származó bevételből, egyértelműen rögzíthető, hogy az Innovelle-nek a vizsgált magatartás megvalósítása közvetlen érdekében állt, így a felelőssége megállapítható. Továbbá tekintettel arra, hogy a vizsgálattal érintett termék az Innovelle neve alatt kerül forgalomba és a kommunikáció is a vállalkozáshoz köthető, így az 1169/2011/EU rendelet megsértéséért is egyértelmű felelősséggel tartozik az Innovelle.
216. A szerkesztői tartalomnak álcázott reklám tekintetében a – vállalkozás korábbi érvei ellenére - Galenus mint kiadó felelőssége is megállapítható az Fttv. 9. § (3) bekezdése alapján a kereskedelmi kommunikáció megjelenítési módjával összefüggő okból eredő jogsértésért, mivel a kereskedelmi kommunikációt megismerhetővé tette és ezzel összefüggésben szolgáltatást nyújtott, és a (fizetett jellegre utaló, pl. reklám vagy támogatott tartalom) megjelölés elmaradása nem az Innovelle utasításának végrehajtásából eredt (továbbá a megjelölés a tördelés, szerkesztés során kerül a cikk mellé).
217. Az eljáró versenytanács fontosnak tartja kiemelni, hogy a kiadói felelősség a szerkesztői tartalomnak álcázott hirdetések esetében kétségtelenül fennáll, ha a megjelölést – mint a jelen ügyben – a kiadó végzi az együttműködési forma értelmében. Külön vizsgálandó azonban az az eset (és a kiadó közreműködése vagy érdekeltsége), ha a megjelölést (szerkesztést, tördelést, a forma meghatározását) nem a kiadó, hanem a hirdető maga végzi.

Kötelezettségvállalás elfogadhatósága kapcsán felmerült kérdések

218. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a jelen ügyben az eljárás alá vont kötelezettségvállalásának tartalmától függetlenül csak nagyon kivételes körülmények között lenne elfogadható kötelezettségvállalás a versenyfelügyeleti eljárás egyes jellemzői miatt, különös figyelemmel arra, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlatokkal kapcsolatban kikristályosodott már a joggyakorlat, egyértelmű az egyes magatartások megítélése, miközben a közérdek hatékony védelmét biztosító, az esetleges sérelem helyreállítását megalapozó vállalás a vizsgált magatartások jellegére is figyelemmel nehezen képzelhető el [a különböző, megfelelési erőfeszítésekre vonatkozó vállalásokon kívül, amelyek azonban önmagukban nem mutatnak túl a jogsértés megállapításával elérhető, a közérdek védelmét jelentő

(magatartásbeli és/vagy piaci) eredményeken]. Ennek ellenére az eljáró versenytanács áttekintette a benyújtott kötelezettségvállalást, hogy annak tartalmát is megítélje.

219. A kötelezettségvállalás értékelése során az eljáró versenytanács Kötelezettségvállalási Közlemény iránymutatásaira volt figyelemmel.
220. Az Innovelle kötelezettségvállalása kapcsán kiemelendő, hogy a vállalkozás a jelen versenyfelügyeleti eljárás megindítása előtt az öt vizsgált állítás közül négygel (illetve a szerkesztői tartalomnak álcázott reklámok közzétételével is) felhagyott, egy állítást pedig mindössze 2016. szeptember 22. napjáig alkalmazott. Ilyen esetben a magatartás ismételt tanúsításának elkerülését biztosító átlátható és ellenőrizhető magatartási szabályok betartására vállalható kötelezettség a Tpvt. 75. § (1) bekezdésének második mondata alapján. Erre az Innovelle kellő konkrétsággal utalt is a kötelezettségvállaló nyilatkozatában, ami – a Kötelezettségvállalási Közlemény 26. pont b) alpontja szerint – alátámasztja a vállalás végrehajthatóságát is, illetve a vállalkozás ismertetette azon intézkedéseket is, amelyeket ennek érdekében meg kíván tenni.
221. A Kötelezettségvállalási Közlemény értelmében az Innovelle kötelezettségvállalási nyilatkozatának elfogadása mellett szólhatnak az alábbi körülmények:⁸⁰
- A kötelezettségvállalási nyilatkozat az eljárás vizsgálói szakaszában került benyújtásra, érdemben csökkentve az eljárás kapcsán felmerülő költséget, lehetővé téve a kötelezettségvállalások minél szélesebb körű egyeztetését, annak érdekében, hogy a Kötelezettségvállalási Közleménynek megfelelő kötelezettségvállalások kerüljenek benyújtásra. (Kötelezettségvállalási Közlemény 29. pontja)
  - A Gazdasági Versenyhivatal a kötelezettségvállalási nyilatkozat tárgyában meghozandó döntésének meghozatalát megelőző öt évben nem állapította meg, hogy az Innovelle megsértette az Fttv.-nek, illetve a Kötelezettségvállalási Közlemény 12. pontjában jelzett más jogszabálynak a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen, jellemzően megtévesztésre alkalmas kereskedelmi gyakorlatok elleni védelmét szolgáló hivatott rendelkezését. Továbbá az eljáró versenytanácsnak arról sincs tudomása, hogy ilyen magatartás miatt más hatóság a vállalkozás jogsértő magatartását állapította volna meg. (Kötelezettségvállalási Közlemény 30. pontja)
  - Az Innovelle a kifogásolt öt állítás közül négygel már a versenyfelügyeleti eljárás megindítását megelőzően⁸¹ felhagyott, egy állítást pedig 2016. szeptember 22. óta nem alkalmaz. (Kötelezettségvállalási Közlemény 31. pontja)
  - A kötelezettségvállalási nyilatkozat elfogadásának eredményeként módosuló kereskedelmi gyakorlat kis mértékben túlmutat az adott ügyön, tekintettel arra, hogy az Innovelle-nek nemcsak a Galenusszal, hanem más szerződéses partnerével való kapcsolatát is érinti. (Kötelezettségvállalási Közlemény 34. pontja)
222. A fentiek ellenére a kötelezettségvállalási nyilatkozat elfogadása ellen szólnak az alábbi, jelentős súllyal bíró körülmények:⁸²
- A kötelezettségvállalás elfogadásával elérhető várható előnyöknél nagyobb súllyal bír a tényállás teljes körű tisztázásához és az adott kereskedelmi gyakorlat jogi minősítéséhez fűződő közérdek. (Kötelezettségvállalási Közlemény 35. pontja)
  - A Gazdasági Versenyhivatal csak kivételesen indokolt esetben fogadja el a kötelezettségvállalási nyilatkozatot, ha az adott kereskedelmi gyakorlat megítélése kapcsán már a kereskedelmi gyakorlat tanúsítását megelőzően kikristályosodott a joggyakorlat, és a vállalkozások egyértelmű eligazítással

⁸⁰ A Kötelezettségvállalási Közlemény IV. fejezete alapján.

⁸¹ 2016. augusztus 3.

⁸² A Kötelezettségvállalási Közlemény V. fejezete alapján.

bírhattak a jogszerű magatartással szembeni elvárás tekintetében. (Kötelezettségvállalási Közlemény 36. pontja)

- A Gazdasági Versenyhivatal csak kivételesen indokolt esetben fogadja el a kötelezettségvállalási nyilatkozatot, ha a vizsgált kereskedelmi gyakorlat az Fttv. mellékletében szerepel. (Kötelezettségvállalási Közlemény 36. pontja).
223. Tehát a Kötelezettségvállalási Közlemény 36. pontja nem zárja ki az Fttv. mellékletében szereplő kereskedelmi gyakorlat esetében kötelezettségvállalási nyilatkozat elfogadását, azonban a szerkesztői tartalomnak álcázott reklám tényállása vonatkozásában kiforrott a joggyakorlat, amiről az eljárás alá vont vállalkozások tudomással bírhatnak, az ezzel kapcsolatos döntéseket a Gazdasági Versenyhivatal honlapján nyilvánosan elérhetik. Szintén kiforrott és kiterjedt az étrend-kiegészítők egészségre vonatkozó állításainak megítélésével és a piacelsőségi állításokkal kapcsolatos joggyakorlat.
224. [ÜZLETI TITOK]
225. [ÜZLETI TITOK]
226. Az eljáró versenytanács a fentiek alapján arra a megállapításra jutott, hogy ugyan a jelen ügyben nem tart elfogadhatónak kötelezettségvállalást, azonban az eljárás alá vontak nagyfokú együttműködésére (amit a részletesen kidolgozott és részben megkezdett vállalások, a magatartások abbahagyása, egyes mulasztások elismerése és a korrekciós szándék is alátámasztanak) is figyelemmel, a vállalkozások együttműködési hajlandóságát a jogkövetkezmények körében indokolt figyelembe venni.

Összegzés

227. Az eljáró versenytanács a Tptv. 76. §-a (1) bekezdésének j) pontja alapján megállapítja, hogy az Innovelle a 2015. szeptember 1. és 2015. november 11. között alkalmazott „nemzetközi ajánlások alapján megnövelt D-vitamin tartalom” állítással nem sértette meg az 1169/2011/EU rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében foglaltakat, illetve nem valósította meg az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat, így nem sértette meg az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat.
228. Az eljáró versenytanács megállapítja továbbá a Tptv. 76. §-a (1) bekezdésének e) pontja alapján, hogy a következő időszakokba⁸³ a CalciTrio® kalciumot, K2-vitamint és D3-vitamint tartalmazó étrend-kiegészítő készítmény kapcsán alkalmazott alábbi állításokkal jogsértést valósított meg az Innovelle (és a szerkesztői tartalomnak álcázott reklám tekintetében a Galenus):

Állítás / kereskedelmi gyakorlat	Érintett időszak
<i>Kiváló felszívódású.</i>	2015. augusztus 18. - 2016. március 2.
<i>A kalciumnak nem az erekben van a helye, hanem a csontokban.</i>	2015. szeptember 1. - 2016. március 2. ⁸⁴
<i>Leghatékonyabb a természetes menakinon-7 típusú, mert nagyon jól felszívódik, 6-szor jobban, mint a szintetikus.</i>	2015. szeptember 1. - 2016. szeptember 22.
<i>40 év feletti nők kedvence.</i>	2015. szeptember 1. - 2015. november 11.
Szerkesztői tartalomnak álcázott reklám	2015. október - 2016. március

229. Az eljáró versenytanács tehát megállapítja, hogy
- a „kiváló felszívódású” állítás megsértette az 1169/2011/EU rendelet 7. cikkének (1) bekezdésének b) pontjában foglaltakat, valamint megvalósította Fttv. 6. §-ának (1) bekezdés b) pontjának bj) alpontjában foglaltakat, és ezzel megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat,

⁸³ VJ/64-11/2016. számú irat

⁸⁴ VJ/64-11/2016. számú irat szerint az állítást 2016. szeptembertől módosítással használja az eljárás alá vont.

- az „a kalciumnak nem az erekben van a helye, hanem a csontokban” állítás megsértette az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdésének b) pontjában foglaltakat, valamint az Fttv. 6. §-a (1) bekezdése b) pontjának bj) alpontjában foglaltak megvalósításával megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat,
- a K2-vitaminnal kapcsolatban tett, hatékony felszívódással kapcsolatos állítások [„*leghatékonyabb a természetes menakinon-7 típusú, mert nagyon jól felszívódik, 6-szor jobban, mint a szintetikus*”, „*a természetes MK-7 nagyon jól felszívódik (6-szor jobban, mint az MK-4)*”, „*A természetes nagyon jól felszívódik (6-szor jobban, mint a szintetikus)*”] megsértették az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdésének b) pontjában foglaltakat, valamint az Fttv. 6. §-a (1) bekezdése b) pontjának bj) alpontjában foglaltak megvalósításával megsértették az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat,
- a „40 év feletti nők kedvence” piacelsőségi állítás megvalósította az Fttv. 6. §-a (1) bekezdése b) pontjában foglaltakat és ezáltal megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat,
- a Patika Magazin 2015. októberi, 2015. novemberi, 2016. januári, 2016. februári és 2016. márciusi számaiban megjelenő cikkek az Fttv. melléklete 11. pontjának megvalósításával megsértették az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

A jogkövetkezmények

230. Az eljáró versenytanács a jogsértés megállapításán túl a Tpv. 76. §-a (1) bekezdése alapján különböző jogkövetkezmények meghatározását is indokoltnak tartja.
231. Az eljáró versenytanács nem értett egyet azzal, hogy az Innovelle esetében a Tpv. 76. § (1) bekezdésének l) pontja szerinti figyelmeztetés alkalmazásának lehetne helye a versenyfelügyeleti eljárás indulásakor hatályos Tpv. azon értelmezésére figyelemmel, amely nem minden európai szabályozás sérelme, hanem csak a versenyjogi szabályok (EUMSZ. 101. vagy 102. cikkébe ütköző magatartás) megsértése esetén zárja ki a figyelmeztetés alkalmazhatóságát, mivel ezen értelmezésnek megfelelő jogszabály szöveg 2018. január 1-től a Tpv.-ben kifejezetten is megjelenik.
232. Az eljáró versenytanács szerint a fenti kiterjesztő (illetve a korlátot, feltételt tekintve szűkítő) értelmezés nem indokolt: az európai fogyasztóvédelmi szabályok sérelme esetén csak a 2018. január 1-je után indult versenyfelügyeleti eljárásokban alkalmazható a figyelmeztetés intézménye, amennyiben az egyéb feltételek is együttesen fennállnak.
233. Ezzel együtt az eljáró versenytanács arra a megállapításra jutott az Innovelle kötelezettségvállalásának tartalmára is tekintettel, hogy a jogsértés megállapítása mellett nem határoz meg bírságot, azonban arra kötelezi az eljárás alá vontat (gyakorlatilag a figyelmeztetés intézményével azonos versenyfelügyeleti kimenetre jutva) a Tpv. 76. § (1) bekezdésének j) és h) pontja alapján, hogy kötelezettségvállalási nyilatkozatának megfelelően (a jelen határozat rendelkező része szerinti módon)
- helyreigazító nyilatkozatot tegyen közzé honlapján és a Patika Magazinban a szerkesztői tartalomnak álcázott reklám kapcsán,
  - a jogkövetésre vonatkozóan megfelelő elköteleződést és a kereskedelmi gyakorlatok előzetes kontrollját jelentő megfelelési programot dolgozzon ki,
  - a fentieket határidőben és hitelt érdemlően igazolja (az első reklámkampányára nézve is) a jelen ügyben hozott döntést követően.
234. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy a megfelelési programokkal kapcsolatos elvárásokat a Közlemény⁸⁵ részletezi (lásd a VI.2. fejezetet, különösen pedig a 85-86. pontokat), továbbá az

⁸⁵ A közleményt a Gazdasági Versenyhivatal azon eljárásokban alkalmazza, amelyekben a Tpv. 73. §-a szerinti előzetes álláspont a közlemény közzétételét (2017. december 21-ét) követően került az eljárás alá vontaknak megküldésre.

elvárásokat egyes, figyelmeztetéssel zárult versenyfelügyeleti eljárásokban hozott döntések⁸⁶ ismertetik.⁸⁷

235. A Galenus esetében az eljáró versenytanács (figyelemmel arra is, hogy korábban már folyt ellene két versenyfelügyeleti eljárás, amely eljárások – megfelelési elemet is tartalmazó – kötelezettségvállalással, illetve jogsértés megállapításával és együttműködés bírság mértéke körében való figyelembe vételével zárultak, azaz pusztán figyelmeztetés és megfelelési program előírása már nem lenne alkalmazható) indokoltnak tartja bírság meghatározását a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján.
236. A Közlemény részletezi azokat a szempontokat, amelyek alapján a Gazdasági Versenyhivatal meghatározza az Fttv. és a Tpv. III. fejezete, illetve valamennyi, az Fttv. eljárási szabályaira visszautaló, ezen szabályokra tekintettel alkalmazandó és a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozó – fogyasztók és üzletfelek tisztességes tájékoztatását szabályozó – jogszabályi rendelkezések megsértése miatt indított ügyekben kiszabott versenyfelügyeleti bírság mértékét.
237. A Tpv. 78. § (3) bekezdése értelmében a bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására, gyakoriságára – tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a végső üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.
238. A versenyfelügyeleti bírság kiszabásának célja az, hogy a vállalkozásokat visszatartsa a tisztességtelen magatartástól, és egyúttal megteremtse a gazdasági verseny tisztességét. A bírság összegének megállapítása során a Gazdasági Versenyhivatal ezért szem előtt tartja, hogy a bírság kiszabásának célja az egyedi és általános elrettentés is, így a bírság összegének alkalmasnak kell lennie arra, hogy a vállalkozás számára a jogsértő magatartásért megfelelő büntetést helyezzen kilátásba, ami a jogsértés gazdasági jelentőségét is kifejező szankció alkalmazását teszi szükségessé.
239. Emellett a bírság összegének ösztönöznie kell azt is, hogy mind az adott vállalkozást, mind pedig a hasonló helyzetben lévő vállalkozásokat visszatartsa a (további) jogsértések elkövetésétől, egyben megerősítse a jogkövető vállalkozásokat abban, hogy a tisztességes üzleti magatartás a helyénvaló. Ez a cél pedig csak olyan mértékű bírsággal valósítható meg, amely a versenyjogsértést megvalósító vállalkozásnak arányos, de érezhető megterhelést jelentő anyagi hátrányt okoz.
240. A Közlemény 11. pontja értelmében a Gazdasági Versenyhivatal fontosnak tekinti a magatartással arányos bírság követelményét is, amely oly módon érvényesül, hogy a Közlemény alapján kiszabott bírság az adott vállalkozás által elkövetett jogsértés súlyához, valamint a feltárt enyhítő és súlyosító körülményekhez igazodik, és nem az adott jogsértésben esetleg résztvevő többi vállalkozásra kiszabott bírsághoz.
241. Ezzel egyidejűleg a Gazdasági Versenyhivatal a jogsértés miatt kárt szenvedett vagy hátrányosabb helyzetbe került fogyasztók, vállalkozások lehetőség szerinti kompenzálását, saját erőforrásainak lehető leghatékonyabb felhasználását is kiemelt célnak tekinti, amelyhez a bírságolási gyakorlat is hozzájárulhat a tevőleges jóvátétel, a megfelelési erőfeszítések és az együttműködés egyéb formái bírságcsökkentő tényezőként való figyelembevétele révén történő ösztönzésével.
242. A Közlemény 13. pontja értelmében a fenti célokra is figyelemmel a kiszabandó bírság összegének a meghatározása alapvetően öt, egymást követő lépésben történik. Az eljáró versenytanács először meghatározza a bírság kiinduló összegét, majd az adott ügyben figyelembeveendő, a jogsértés súlyát, hatását enyhítő és súlyosító körülmények mérlegelésével meghatározza a bírság alapösszegét, ezt

⁸⁶ Továbbá a www.megfeleles.hu weboldalon is található információ a megfelelés elveit illetően.

⁸⁷ Lásd pl. a legutóbbi, figyelmeztetéssel zárult versenyfelügyeleti eljárás utóvizsgálatában (VJ/46/2017.). hozott döntést.

követően – amennyiben indokolt – az esetleges korrekciós tényezőkre tekintettel megváltoztatja az alapösszeget, majd figyelemmel van a vállalkozások együttműködésére, végül pedig mérlegeli az esetleges fizetési nehézségekre tekintettel alkalmazható könnyítéseket.

243. A Közlemény III.2. Árbevétel alapú bírságolás című fejezete ismereti az árbevétel alapú bírságolásnál alkalmazott megfontolásokat, de a szerkesztői tartalomnak álcázott reklámok kapcsán hozott döntések is iránymutatók abban a tekintetben, hogy a reklámozói oldalon megjelenő költség a közzetevő (a kiadó) oldalán – bruttó – bevételként jelenik meg.
244. A Közlemény 20. pontja értelmében a jogsértő kereskedelmi gyakorlat (a jelen esetben az öt érintett cikk) révén realizált nettó árbevételt tekinti a bírság kiinduló összegének az eljáró versenytanács, ha az egyértelműen beazonosítható.
245. A bírság meghatározása során az eljáró versenytanács a jelen ügyben a Galenus esetében az érintett öt cikk – nettó – ellenértékéből indult ki. Az eljárás alá vont nyilatkozataira figyelemmel ez az összeg [ÜZLETI TITOK] Ft.⁸⁸
246. A kiinduló összeg fentiek szerinti meghatározását követően kerül sor az alapösszeg kiszámítására, amely a jogsértés súlyát, hatását és a vállalkozás jogsértéshez való viszonyulását kifejező súlyosító és enyhítő körülmények figyelembevételére ad lehetőséget. A kis jelentőségű súlyosító körülmény a bírság kiinduló összegét 0-5% közötti mértékben, a közepes jelentőségű 5-15%-kal, míg a kiemelt jelentőségű 15-25%-kal növeli. Hasonlóképpen, a kis jelentőségű enyhítő körülmény a bírság kiinduló összegét 0-5% közötti mértékben, a közepes jelentőségű 5-15%-kal, míg a kiemelt jelentőségű 15-25%-kal csökkenti.
247. Az eljáró versenytanács a jelen ügyben súlyosító körülményt nem azonosított, azonban
- közepes jelentőségű enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy a jogsértő magatartás még a versenyfelügyeleti eljárás előtt abba maradt (a későbbi, azonos tartalmú megjelenések ebből a szempontból nem kifogásolhatóak) és ezzel összefüggésben a versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően az eljárás alá vont különböző intézkedéseket (szerződésminták módosítása, munkaköri leírások kiegészítése) tett annak érdekében, hogy ezek – akár véletlen – előfordulását megelőzze,
  - kiemelt jelentőségű enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy a Galenus még az ügyben hozandó döntést megelőzően helyreigazító közleményt tett közzé a Patika Magazinban és együttműködési szándékát fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a jövőben egységes, érthető és jól észlelhető megjelölést alkalmaz a fizetett PR cikkek esetében.
248. Az alapösszeg így mintegy [ÜZLETI TITOK] Ft.
249. Az alapösszeg kiszámítását követően kerül sor a Közlemény értelmében
- a) a jogsértés esetleges ismétlődésének,
  - b) a jogsértéssel elért előnynek,
  - c) az elrettentő hatásnak, és
  - d) a Tpv. 78. §-ában meghatározott bírság maximumának a figyelembe vételére.
250. A versenytanácsi gyakorlat értelmében súlyosabb szankció alkalmazandó az ismétlődő jogsértések esetén. A Közlemény 55. pontja értelmében ismétlődő jogsértésnek minősül, ha egy vállalkozás ugyanolyan vagy hasonló jogsértést tanúsít folytatólagosan vagy ismételten azt követően, hogy a Gazdasági Versenyhivatal vagy más hatóság megállapította a Közlemény 3. pontjában hivatkozott, a

⁸⁸ Az eljárás alá vont kiadó a VJ/64-110/2016. számú irattal és a VJ/64-112/2016. számú irathoz csatolt 1. számú melléklettel pontosította az adatot.

fogyasztók, illetőleg az üzletfelek tisztességes tájékoztatását szabályozó jogszabályi rendelkezések megsértését. A Galenus esetében azonban a VJ/90/2015. számú versenyfelügyeleti eljárásban hozott döntés későbbi, mint a jelen ügyben vizsgált magatartás, így ismétlődésről nincs szó.

251. Az eljáró versenytanács a jelen ügyben jogsértéssel elért – a bírság körében egyértelműen figyelembe vehető – előnyt nem azonosított, illetve nem tartotta indokoltnak az elrettentő hatás önálló figyelembevételét sem. Megállapítható továbbá, hogy a bírság alapösszege kisebb mint a törvényi bírságmaximum.
252. A Közlemény VI. A vállalkozás együttműködésének figyelembevétele című fejezete részletesen ismerteti olyan tényezőket, amelyek a bírság összegét tovább csökkenthetik. Kiemelendő azonban, hogy az eljárást segítő együttműködő magatartás akkor lehet hatással a bírság összegére, ha a vállalkozás eljárást segítő magatartása túlmutat a jogszabályokból fakadó általános és alapvető együttműködési kötelezettségén, amelynek hiánya ellenben szankcionálható. A Közlemény 69. pontja értelmében az együttműködés jelentőségének hangsúlyozása érdekében ezen szempontok értékelését az eljáró versenytanács a bírság meghatározására irányuló folyamat végső fázisában végzi el.
253. A Közlemény az utólagos megfelelési törekvések kapcsán kiemeli, hogy ezek a versenyfelügyeleti eljárás megindítását követő időponttól alkalmazott vagy az eljárás során felajánlott megfelelési programok az adott eljárásban vizsgált magatartás feltárásához, az eljárás eredményességéhez már nem tudnak érdemben hozzájárulni, csak a jövőre vonatkozóan segíthetik elő a jogkövető magatartást. Ennek megfelelően az utólagos megfelelési program kidolgozására és implementálására vonatkozó vállalást az eljáró versenytanács az előzetes programoknál kisebb, legfeljebb 20%-os mértékű bírságcsökkentéssel honorálja, amennyiben arra tevőleges jóvátétel tanúsításával vagy a jogsértés beismerésével párhuzamosan kerül sor. Ennek hiányában az utólagos megfelelési programok legfeljebb 5%-os bírságcsökkentést tehetnek lehetővé. Mind a 20%-os, mind pedig az 5%-os maximális bírságcsökkentési mérték felső határát veszi figyelembe az eljáró versenytanács, ha az érintett vállalkozás KKV.
254. A jelen ügyben megállapítható, hogy a Galenus KKV, illetve a vállalt utólagos – azonban egyes elemei tekintetében már megvalósított vagy elkezdett –, kiadó tevékenységére fókuszáló, vezetői elköteleződést és munkavállalói kioktatást, felkészítést is tartalmazó megfelelési programjának ismertetésére a jogsértés beismerésével párhuzamosan került sor, így az eljáró versenytanács a bírságcsökkentési mérték felső határát vette figyelembe.
255. A Közlemény 84. pontja értelmében a bírság csökkentése szempontjából az eljárás időtartama alatt már megvalósított programok jellemzően nagyobb, míg a kizárólag a jövőre vonatkozóan vállalt megfelelési erőfeszítések általában kisebb súllyal esnek latba. A jövőre vonatkozó vállalást az eljáró versenytanács, amennyiben azt elfogadhatónak tartja, ügyzáró határozatában kötelezettségként előírja az érintett vállalkozás számára, s az abban foglaltak teljesülését utóvizsgálat keretében ellenőrizheti. A jelen ügyben az eljáró versenytanács előírta a vállalat igazolását, amelynek keretében figyelemmel volt a kiadó időzítésre vonatkozó észrevételeire is.
256. A Közlemény VI.3. Egyéb együttműködés az eljárás során című fejezete körében kiemelendő, hogy enyhítő körülmény különösen az olyan mértékű közreműködés az eljárás során, amely a jogsértés felderítésének eredményességét szolgálja, például a jogsértést alátámasztó bizonyítékok önkéntes szolgáltatásával, a jogsértés körülményeinek tisztázásával vagy a jogsértés beismerésével illetőleg a tények nem vitatása révén. Az eljáró versenytanács a jogsértés beismerésére tekintettel legfeljebb 30%-kal, a bizonyítékok szolgáltatására, a jogsértés körülményeinek tisztázására és a tények nem vitatására tekintettel összességében legfeljebb 20%-kal mérsékelheti a bírság összegét, azzal, hogy ez utóbbi szempontokra beismeréssel egyidejűleg csak akkor adható bírságcsökkentés, ha azok a beismeréshez képest további hozzáadott értéket képviselnek az eljárás szempontjából.

257. A jelen ügyben az eljáró versenytanács 30%-kal csökkentette a bírság alapösszegét arra figyelemmel, hogy az eljárás alá vont kiadó a jogsértést – a versenyfelügyeleti eljárásban tartott tárgyaláson, majd azt írásban is megerősítve – elismerte. A fentiek alapján számított bírságösszeg mintegy [ÜZLETI TITOK] Ft.
258. Az eljárás alá vont a VJ/64-110/2016. számú iratban részletfizetési kérelmet terjesztett elő, majd a versenyfelügyeleti eljárásban tartott tárgyaláson likviditási tervet nyújtott be, végül kérelmét a VJ/64-116/2016. számú iratban egészítette ki azzal, hogy
- a likviditási tervben foglaltak - a korábbi évek tapasztalata alapján előállt - tervezési folyamat eredményei, így nem tekinthető tényleges ismeretnek, így az eljárás alá vont csak tervekből tud kiindulni,
  - az eljárás alá vont azzal számol, hogy 2018 júliusát követően jellemzően nulla záró pénzeszközzel rendelkezik az adott hónap végén. A társaság a lapszámok megjelentetésével kapcsolatos költségeket – amelynek legnagyobb részét a nyomdai költségek teszik ki - a folyamatosan beérkező reklámozói díjakból finanszírozza. A társaság - köztestületi és magányszemély tulajdonosokból álló tulajdonosi szerkezetére is figyelemmel - nem képes tulajdonosi hitelből finanszírozni esetleges évközi hiányokat. Ennek következtében csak az aktuális bevételekre támaszkodva képes a társaság a megjelenést biztosítani. Figyelemmel a korábbi tapasztalatokra, a likviditási tervben külön számolni szükséges a szállító (reklámozói) tartozások késedelmes rendezésével is,
  - a VJ/90/2015. számú ügyben kiszabott bírság megfizetésének havi részleteinél (100.000 Ft-nál) magasabb összegű bírság megfizetése esetén már azzal kellene számolnia a társaságnak, hogy negatív havi eredményeket produkál, amely szükségszerűen járhat a megjelenéshez szükséges költségek (számlák) késedelmes fizetésével.
259. A fenti előadásokat az eljáró versenytanács nem tudta a részletfizetés elfogadása körében figyelembe venni (tekintettel a bírság összegére is), azonban a bemutatott fizetési nehézség miatt – a versenytanácsi gyakorlat esetében jellemző 30 naposnál – hosszabb fizetési határidőt határozott meg.

Eljárási költség

260. A Ket. 153. §-ának 9. pontja alapján a szakértő költségtérítése az eljárás költségeinek része, a Ket. 154. §-ának (1) bekezdése szerint ún. egyéb eljárás költségek. A Ket. 155. §-ának (2) bekezdése szerint hivatalból indult eljárásban az egyéb eljárás költségeit a hatóság előlegezi.
261. A Tpv. 62/B. §-ának (2) bekezdése szerint a hivatalból indított eljárásban felmerült egyéb eljárás költségeit [a Ket. 154. §-ának (1) bekezdése értelmében a Ket. 153. §-ának 3-15. pontjában felsorolt költségeket] a törvénybe ütköző magatartás megállapítása esetén az ügyfél viseli.
262. A vizsgálat során eljárás költséggént 230.000 Ft szakértői díj merült fel, ideértve a szakértő költségtérítését (a Ket. 153. § 9. pontja alapján), az összeget megállapító vizsgálói végzés iktatószáma: VJ/64-18/2016. A szakértő részére a költség 2017. májusban kifizetésre került. Az Innovelle jogorvoslattal élt a végzéssel szemben, a Versenytanács azonban a VJ/64-25/2016. számú irattal a vizsgáló végzését helyben hagyta, a döntés jogerős.
263. Az eljáró versenytanács a versenyfelügyeleti eljárásban felmerült eljárás költségek megfizetésére – több körülményre tekintettel kivételesen – csak az Innovelle-t kötelezte, figyelemmel a vállalkozások együttműködésének a jellegére, továbbá arra, hogy a szakértői közreműködésre olyan magatartás tekintetében került sor, amelyben a Galenus nem volt érintett, illetve a szakértői közreműködésre és a díj meghatározására még a Galenus versenyfelügyeleti eljárásba vonása előtt került sor.

IX.

Jogorvoslat és végrehajtás

264. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 83. § (1) bekezdése biztosítja.
265. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 157. §-ának (7) bekezdése szerint, ha jogszabály bírósági felülvizsgálatot tesz lehetővé, azon 2018. január 1-jétől közigazgatási pert kell érteni. A közigazgatási per szabályait a Kp. határozza meg.
266. A Kp. 29. §-ának (1) bekezdése az elektronikus kapcsolattartásra a polgári perrendtartás szabályait rendeli megfelelően alkalmazni. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. §-ának (1) bekezdése szerint az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) alapján elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett minden beadványt kizárólag elektronikusan - az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon - nyújthat be a bírósághoz.
267. Az E-ügyintézési tv. 9. §-ának (1) bekezdése alapján elektronikus ügyintézésre köteles az államigazgatási szerv feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben ügyfélként eljáró gazdálkodó szervezet és annak jogi képviselője.
268. A Kp. 39. §-ának (6) bekezdése szerint – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs. Ugyanakkor a Kp. 50. §-a szabályozza az azonnali jogvédelem iránti kérelmet az alábbiak szerint. Akinek jogát, jogos érdekét a közigazgatási tevékenység vagy az azzal előidézett helyzet fenntartása sérti, a közvetlenül fenyegető hátrány elhárítása, illetve a jogvitára okot adó állapot változatlan fenntartása érdekében a perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságtól az eljárás során bármikor azonnali jogvédelmet kérhet. Azonnali jogvédelem keretében kérhető a halasztó hatály elrendelése is. A kérelem benyújtható a keresetlevéllel együtt is. Ha nem a keresetlevéllel együtt nyújtják be, a kérelmet a bírósághoz kell benyújtani. A kérelemben részletesen meg kell jelölni azokat az indokokat, amelyek az azonnali jogvédelem szükségességét megalapozzák, és az ezek igazolására szolgáló okiratokat csatolni kell. A kérelmet megalapozó tényeket valószínűsíteni kell.
269. A Tpv. jelenleg hatályos 95/F. § (1) bekezdése értelmében a törvénynek a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény, valamint az azzal összefüggő egyes törvényi rendelkezések módosításáról szóló 2017. évi CXXIX. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv4.) megállapított eljárási rendelkezéseit - a (2) bekezdésben írt eltéréssel - az e rendelkezések hatálybalépését követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.
270. A (2) bekezdés értelmében azonban a Tpv.-nek a Módtv4.-gyel megállapított, a végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseit az e rendelkezések hatálybalépésekor még el nem rendelt, és az e rendelkezések hatálybalépésekor folyamatban lévő végrehajtási eljárásokra is alkalmazni kell.
271. A Tpv. XII/A. fejezete rendelkezik a Gazdasági Versenyhivatal döntésének végrehajtásáról. A Tpv. 84/A. § alapján a végrehajtásra a fejezetben nem szabályozott kérdésekben az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
272. A Tpv. 84/C. § értelmében ha a kötelezett pénzfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, illetve az állam által előlegezett költség után a megelőlegezés időtartamára az adózás rendjéről szóló törvény szerinti késedelmi pótlékkal azonos módon számított mértékű késedelmi pótlékot fizet.
273. A Tpv. 84/B. § (1) bekezdés értelmében az eljáró versenytanács a döntésében előírt meghatározott cselekmény elvégzésére, meghatározott magatartás tanúsítására vagy attól való tartózkodásra vonatkozó kötelezettség (a továbbiakban együtt: meghatározott cselekmény) végrehajtásának elrendelésével

egyidejűleg - ha a meghatározott cselekmény teljesítése más végrehajtási módon keresztül hatékonyan nem biztosítható - végrehajtási bírságot szab ki.

274. A Tpv. 84/D. § (2) bekezdés értelmében a meghatározott cselekmény végrehajtását a Gazdasági Versenyhivatal fogatosítja, kivéve, ha az eljáró versenytanács végrehajtási bírság kiszabásáról döntött.
275. Az Ákr. 133. §-a értelmében a végrehajtást - ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik - a döntést hozó hatóság, másodfokú döntés esetén pedig az elsőfokú hatóság rendeli el. Az Ákr. 134. §-a értelmében a végrehajtást - ha törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben helyi önkormányzat rendelete másként nem rendelkezik - az állami adóhatóság fogatosítja.

Budapest, 2018. július 3.

dr. Grimm Krisztina s.k.
versenytanácsstag

dr. Szoboszlai Izabella s.k.
előadó versenytanácsstag

dr. Kőhalmi Attila s.k.
versenytanácsstag